Poštnina plačana v gotovini

ILUSTRIRANI LIST ZA MESTO IN DEŽELO

Cena 2 din

DRUŽINSKI TEDNIK

Moliti moraš, kot bi jutri umrl, delati, kot bi zmeraj živel!

Slovenski rek

Leto XIII. V Ljubljani, 17. aprila 1941. Štev. 16 *(600)*

»DRUŽINSKI TEDNIK« izhaja ob četrtkih. Uredništvo in uprava v Ljubljani, Miklošičeva 14/III. Poštni predal št. 345. Telefon št. 33-32. — Račun poštne hranilnice v Ljubljani št. 15.393. — Rokopisov ne vračamo, nefrankiranih dopisov ne sprejemamo. Za odgovor je treba priložiti za 3 din znamk.

NAROČNINA
1/4 leta 20 din, 1/2 leta 40 din, vse leto 80 din. V Italiji na leto 40 lir, v Franciji 70 frankov, v Ameriki 2 1/2 dolarja. Drugod sorazmerno. — Naročnino je plačati vnaprej.

CENE OGLASOV
V tekstnem delu: enostolpčna petitna vrsta ali njen prostor (višina 3 mm in širina 55 mm) 7 din; v oglasnem delu 4·50 din. V dvobarvnem tisku cene po dogovoru. Notice: beseda 2 din. Mali oglasi: beseda 1 din. Oglasni davek povsod še posebej. Pri večkratnem naročilu popust.

Zaradi izrednih razmer danes na 6 straneh!

Italijansko vojno poročilo

Glavni štab oborožene sile poroča 11. aprila:

Na julijski fronti se je nadaljevalo napredovanje naših čet. Ena naših hitrih kolon je pustila za seboj Senj na jadranski obali in je nato prodirala dalje proti jugovzhodu čez Otovac, kjer je premagala sovražni odpor. Druga hitra kolona je družno z nemškimi četami, ki so prišle z vzhoda, zasedla Karlovac. V zadrskem odseku so naše čete, ki jih je učinkovito podpiralo letalstvo, zasedle Benkovac ter pri tem zajele stotine ujetnikov in 80 častnikov. Zasedli smo otok Uljan. Naše motorizirane čete, ki so prodrle iz Albanije, napredujejo na sovražnem ozemlju onstran Ohrida. Nadaljujemo s čiščenjem ozemlja ob jezeru, kjer smo zajeli nekaj tisoč ujetnikov, velikanske množine orožja, vojnih potrebščin in nekaj desetin topov. Na odseku pri Debru je alpska divizija »Cunense« zajela nad tisoč ujetnikov, med njimi dva generala ter zaplenila 18 poljskih baterij. Na grškem bojišču nič posebnega.

Naše letalstvo je bombardiralo Šibenik, pristaniške naprave in ladje. Zadete so bile tudi pristaniške naprave v Divuljah. Naši lovci so s strojnicami obstreljevali vojaške naprave v Trogirju. Na jugoslovansko-albanski meji so bile bombardirane in s strojniškim ognjem obstreljevane sovražne čete in njegove kolone. Ponovno so bili zadeti mostovi in križišča.

V Severni Afriki so italijanske in nemške čete zasledovale umikajočega se sovražnika, ki je zdaj obkoljen v Tobruku. Naše letalstvo je bombardiralo naprave in ladje v Salaminskem zalivu. Potopili smo ladjo srednje tonaže. Pet drugih ladij pa je bilo težko poškodovanih. Pristaniške naprave so močno poškodovane. Nad Rodom so letela britanska letala ponoči 12. aprila. Ni bilo nobenih žrtev in tudi ne pomembne škode.

V Vzhodni Afriki smo odbili sovražni napad na Giarso.

Nemško vojno poročilo

Berlin, 15. aprila. DNB. Nemško vojno poročilo se glasi:

Jugoslavija: Uničena je bila množica sovražnih sil, ki so jih razgnale nemške čete. Ostanki srbske vojske se umikajo pred nemškimi in italijanskimi oddelki v gorate dežele ob Jadranu. Srbska vojska se upira samo še na posameznih točkah. Pri zasledovanju poraženega sovražnika smo prekoračili Savo.

V noči na 13. april je del nemške oklepne divizije prodrl od zahoda do središča Beograda.

Grčija: V severni Grčiji se odigravajo boji po načrtu. Letalstvo je tudi 13. aprila na južnovzhodnem področju podpiralo kopensko vojsko z uničevalnimi napadi lovskih, bojnih in strmoglavnih letalskih skupin na sovražne oddelke, ki so se pomikali na beograjskem področju, kakor tudi zbirališče čet pri Banjaluki. Uspešni napadi so bili usmerjeni tudi proti letališčem v srednji Bosni in Hercegovini. Napadi na vojaške cilje v Sarajevu so povzročili hudo razdejanje in zanetili velike požare v nekem velikem taborišču čet ter na železniških napravah.

Severna Afrika: Pri nadaljnjem prodiranju sta bili zavzeti utrdba Capuzzo ter Sollum na egiptovskih tleh. Nemški strmoglavci so uničili pri svojem napadu na letališče na otoku Malti v noči na 13. april dve sovražni letali vrste Hurricane ter sta z bombo neposredno zadeli krov nekega angleškega rušilca. Na otoku Malti sta bili včeraj znova napadeni letališče Lucca in pristanišče La Valette. V boju nad otokom so lovska letala sestrelila lovsko letalo tipa Hurricane.

POVELJSTVO PEHOTNE DIVIZIJE »ISONZO«
GENERALNI ŠTAB

Vsemu prebivalstvu!

Italijanska vojska je zasedla vaše kraje.

Z današnjim dnem prevzemam poveljstvo mesta Ljubljane z vso vojaško in civilno oblastjo.

Vaša lastnina, vaše šege in navade se bodo spoštovale, vendar naj nihče ne žali niti ne napada oboroženih sil, ki v vaših krajih predstavljajo fašistično Italijo.

ODREJAM:

da vsakdo, izvzemši policije in žandarmerije, ki poseduje orožje ali municijo kakršne koli vrste, izroči to orožje ali municijo mestnemu poglavarstvu v Ljubljani, odnosno svojemu krajevno pristojnemu občinskemu uradu do polnoči med nedeljo 13. t. m. in ponedeljkom 14. t. m.

Nadalje odrejam, da ponoči od 21. do 5. ure ostane vsakdo doma. Zapustiti stanovanje je dovoljeno le osebam, ki imajo pismeno dovoljenje. Taka dovoljenja bo izdalo zainteresiranim osebam gori navedeno poveljstvo. Tozadevne prošnje je vlagati pri kr. banski upravi dravske banovine.

Odredbe glede zatemnitve ostanejo v polnem obsegu v veljavi.

V Ljubljani, 12. aprila 1941.

Divizijski general
poveljnik mesta:
FEDERICO ROMERO

RAZGLAS

Vzlic neizmerni škodi, ki jo s tem povzročajo narodnemu gospodarstvu, in vzlic jasno objavljeni prepovedi nekateri brezvestni trgovci v teh dneh dvigajo cene življenjskim potrebščinam in drugim predmetom.

Zato ponovno in z vsem poudarkom opozarjam na določila uredbe o cenah (»Službeni list« št. 238-26-41), po kateri je vsako zvišanje cen blaga najstrože prepovedano.

Vsi organi občnih upravnih oblasti I. stopnje, državna krajevna policijska oblastva, orožniki kakor tudi organi finančne kontrole, trošarinski uslužbenci in tržni nadzorniki morajo pod disciplinsko odgovornostjo najstrože nadzirati izvrševanje določil te uredbe in vsak prestopek takoj prijaviti sodišču.

Vložilcu prijave, po kateri se izreče pravnomočna sodba, gre denarna nagrada od 20 do 2 odstotkov izrečene kazni.

Prodajalci, ki zahtevajo za blago višjo ceno od cene, ki je veljala dne 15. marca 1941, se kaznujejo z zaporom najmanj 15 dni in denarno od pet tisoč do sto tisoč dinarjev, v veliki prodaji pa s strogim zaporom najmanj treh mesecev in denarno od pet-deset tisoč do enega milijona dinarjev.

Poleg kazni se izreče tudi odvzem blaga.

Ljubljana, dne 14. aprila 1941.

Ban: dr. Marko Natlačen s. r.

Razglas bana dr. Natlačena glede najstrožje prepovedi navijanja cen je treba razumeti tako, da se morajo cene prilagoditi onim, ki so veljale 15. marca t. l., kar pomeni, da se morajo v mnogih primerih celo znižati. Okupacijske oblasti odločno vztrajajo na tem in ne bodo trpele nobenega izkoriščanja prebivalstva po brezvestnih trgovcih in obrtnikih. Opozarjamo torej vse prodajalce na stroge kazni, ki bodo zadele vsakogar, kdor bi prodajal blago po višjih cenah, kakor so veljale 15. marca. Takim prodajalcem bodo odvzete tudi koncesije in bodo poslani na prisilno delo.

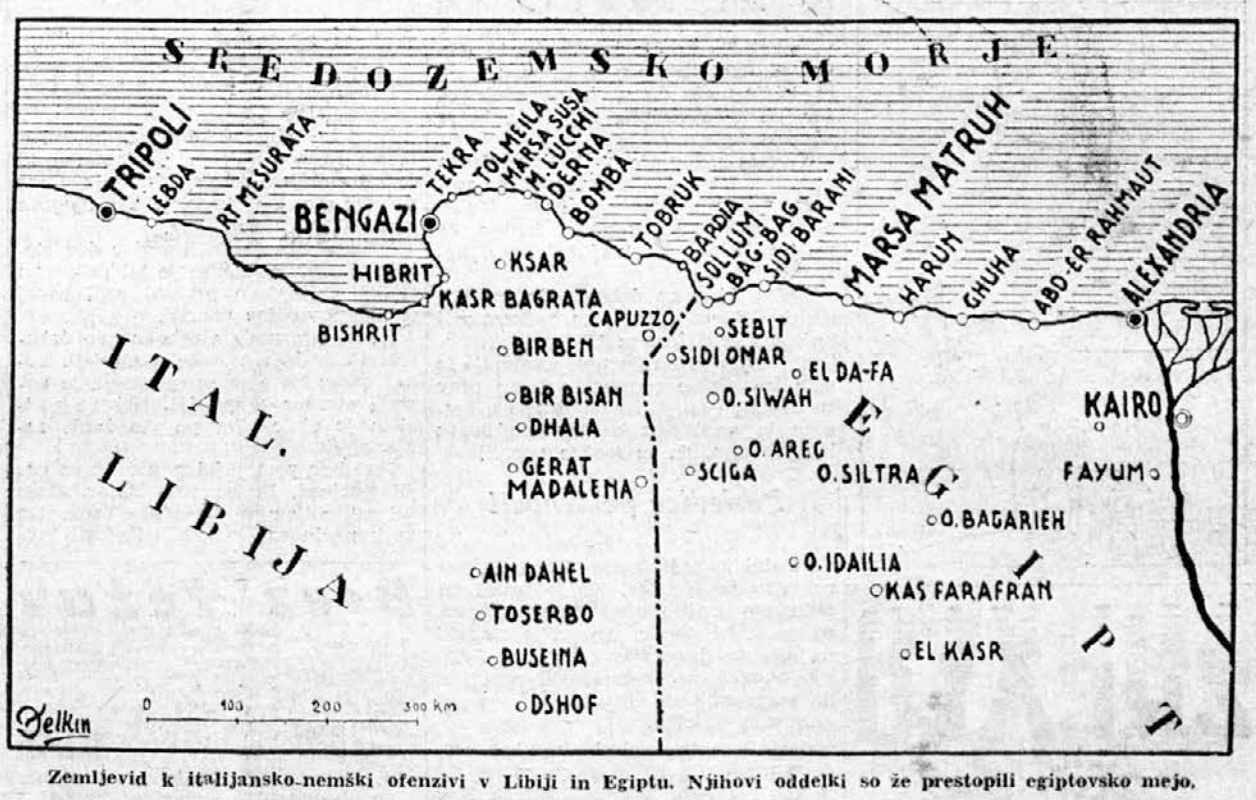

Zemljevid k italijansko-nemški ofenzivi v Libiji in Egiptu. Njihovi oddelki so že prestopili egiptovsko mejo.

Železniški promet

Potniški železniški promet so vzpostavili v možnih mejah po starem voznem redu. Le brzovlake so čisto ukinili. Normalno vozijo potniški vlaki na progah Ljubljana—Vrhnika in Ljubljana—Kamnik.

Na progi Ljubljana—Zidani most—Brežice vozijo vlaki po starem voznem redu. Na progi Ljubljana—Maribor pa vlaki ne vozijo.

Proga Ljubljana—Novo mesto—Metlika: Do Novega mesta vozijo potniški vlaki redno, od Novega mesta do Metlike pa samo po možnosti od časa do časa.

Na Gorenjsko vozijo potniški vlaki redno po starem voznem redu do Otoč.

Na progi Ljubljana—Grosuplje—Kočevje: Na Kočevje imajo potniki zvezo z vlaki, ki odhajajo iz Ljubljane ob 7.50, 13.36 in 18.50. Redni promet se vrši tudi na progah Trebnje—Sevnica in Straža—Toplice.

Na progi Kranj—Tržič se vrši promet po starem voznem redu.

V smeri proti Rakeku vlaki ne vozijo.

Rdeči križ posreduje glede pogrešancev

Vodstvo ljubljanskega Rdečega križa je organiziralo posebni oddelek za posredovanje med ranjenci-ujetniki in pogrešanci na eni strani in njihovimi svojci na drugi strani.

Ljubljanski Rdeči križ, ki si je pripravil vse potrebno za prvo pomoč ranjencem v Šlajmerjevem domu in ki je bil pripravljen za pomoč v dokaj večjem obsegu, ima trenutno v domu le manjše število ranjencev, med njimi nekaj teže ranjenih.

Posebni oddelek za posredovanje, na katerega naj se obračajo vsi, ki žele kakršnekoli informacije o svojcih, posluje na Gosposvetski cesti št. 2-II. in ima uradne ure od 10. do 12. dopoldne.

Novi papirni denar po 10, 20 in 50 din zakonito plačilno sredstvo

Dogodilo se je, da so stranke odklonile sprejem papirnega denarja 10, 20 in 50 din, ki ga je Narodna banka v poslednjem času dala v promet. Z ozirom na to razglašata ban in Narodni svet za Slovenijo, da je novi papirni denar po 10, 20 in 50 din izdala Narodna banka in ga je smatrati kot zakonito plačilno sredstvo. Tako vsi državni in drugi uradi, kakor tudi zasebniki ga morajo sprejemati kot zakonito plačilno sredstvo.

Trgovcem!

Združenje trgovcev v Ljubljani opozarja članstvo po nalogu banske uprave na strogo in striktno izvajanje navodil, objavljenih v časopisju glede prepovedi zvišanja cen vsemu blagu. Poleg tega se morajo trgovski obrati brezpogojno odpirati in zapirati po določilih obstoječe naredbe in sicer **od 7.45 do 12. in od 14. do 18.30 ure.** Vsi ceniki v trgovinah življenjskih potrebščin morajo biti označeni s cenami, ki so veljale za blago na dan 15. marca t. l. Ravno tako mora biti blago v izložbah označeno s cenami, ki so veljale na dan 15. marca t. l. Določila glede cen veljajo tudi za vse ostalo blago, zato se opozarjajo trgovci vseh strok, da cene blagu prilagode oni prodajni ceni, ki je veljala na dan 15. marca t. l.

Trgovine morajo ostati odprte

Kr. banska uprava razglaša:

Vse trgovine na debelo in drobno ter vsi obrtni lokali morajo biti odprti in poslovati normalno. Cene se ne smejo zvišati. Prodaja se sme vršiti samo v okviru zakonitih predpisov v omejenem obsegu in po nakaznicah za posamezne vrste blaga.

Vsem šolam v dravski banovini!

Ker je bil z odlokom ministrstva za prosveto na vseh šolah do nadaljnje odredbe pouk ustavljen, odreja kr. banska uprava, da se zaradi izrednih razmer izdajo učencem letna spričevala, datirana s 1. aprilom 1941. Letne ocene naj se s primerno uvidevnostjo določijo na sejah razrednih učiteljskih zborov, ki jih skličejo direktorji (upravitelji) ali njih namestniki. Če razredni učiteljski zbor ni popoln, prevzame njegove funkcije celokupni učiteljski zbor. Odsotnim razrednikom naj direktorji (upravitelji) določijo namestnika. Rok za popravne, razredne in privatne izpite se bo določil naknadno; v tem smislu naj se izpolni morebitna pripomba o popravnem izpitu.

Na hrbtni strani vsakega spričevala naj se napiše: »Izdano po odredbi bana dravske banovine IV., št. 7886/I z dne 9. aprila 1941.« Na spričevala učencev IV. in VIII. razreda srednjih šol, ki so razred z najmanj dobrim uspehom dovršili, pa poleg tega: »To spričevalo velja do zadevne ministrske odločbe obenem kot spričevalo o uspešno opravljenem nižjem (višjem) tečajnem izpitu.« Učencem V. razreda učiteljskih šol se izda letno spričevalo brez pripombe o diplomskem izpitu. Pri učencih IV. razreda meščanskih šol je glede završnega izpita napisati analogno pripombo kakor pri srednješolcih glede tečajnih izpitov.

Učenci in učenke ljudskih šol dobe letna spričevala (odn. izkaze) skladno z normativnim razpisom XXVII., št. 3 (uk. IV., št. 6561/2 z dne 6. V. 1938). Datirati jih je tudi s 1. aprilom 1941.

Srednjim in meščanskim šolam izven Ljubljane razpošlje tiskovine za spričevala Banovinska zaloga šolskih knjig in učil sama na račun.

Pogled na pristanišče v Tripolisu, ki je bilo izpostavljeno hudim angleškim letalskim napadom, zdaj se pa po njem sprehajajo nemški letalci.

VSAK TEDEN DRUGA

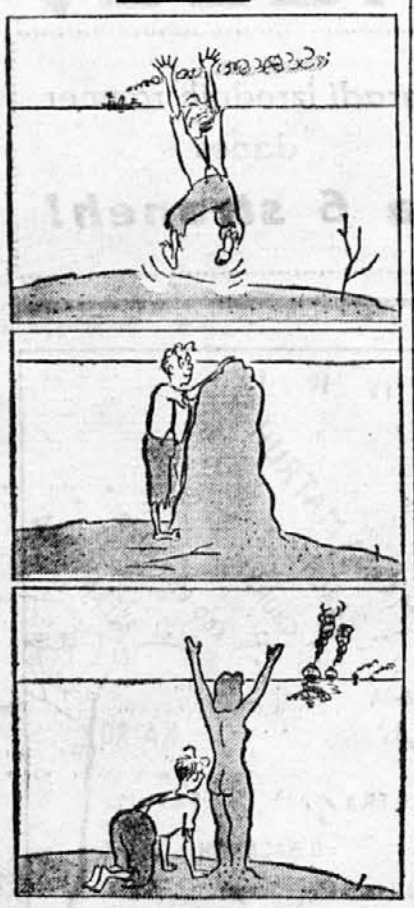

Molilnica za neveste

Minila so tista leta, ko so fantje vasovali pod okni deklet, ko so zbirali težke zlatnike za ženitev, ki so jo tako nestrpno čakali. Minili so časi dobrih zaslužkov in moški se danes kaj neradi poroče.

Tudi na Kosovem polju je danes dosti deklet, ki si želijo moža in svoj dom. Prerokovalke imajo polne roke dela, a če še to ne pomaga, potem jim ne kaže nič drugega, kakor da se priporoče Bogu v »molilnici nevest« v Prištini.

V zapuščenem kraju v Prištini, kjer so cestne svetilke prava redkost, stoji džamija carja Lazarja. Po pripovedovanju ljudi je stala tu cerkev, potem so jo pa podrli in sezidali džamijo. V to molilnico hodijo kristjanke in mohamedanke, kjer prosijo in molijo, da bi dobile moža. Vera jih ne razdvaja, ker jih veže skupna želja, da bi se omožile.

Neveste prihajajo vsak dan. Vsaka pomoli k Bogu, poljubi starodavno svetilko, vrže v puščico nekaj dinarjev in prosi, da bi ji Bog poslal ženina, če pa tega nima, pa vsaj kakšnega neznanca.

Moški, ki prav dobro vedo, po kaj hodijo dekleta v molilnico, večkrat prihajajo gledat, katera bi se rada omožila. Včasih se fantje tudi norčujejo iz njih, včasih se pa zgodi, da se prav tu navežejo mladi ljudje drug na drugega in na koncu koncev se dekletu izpolni želja, da se srečno poroči.

Posledice poštenosti

Te dni je našel poštar Louis Posner na cesti pet centov. Ko je prišel na pošto, je javil svojemu predstojniku, da je našel denar. Ta ga je napotil na upravo broocklynske policije. Tu ga je neki inšpektor izročil policistu, da ga je odpeljal častniku nekega policijskega oddelka.

Častnik je telefoniral v urad za najdene predmete, da bi se prepričal, ali je kdo javil, da je izgubil denar. Ker ni nihče prijavil izgube, je moral častnik narediti več zapisnikov, potem je pa poštenega poštarja predal detektivu, ki ga je zaslišal o vseh podrobnostih, kako je prišel do denarja. Potem ga je poslal v urad za najdene predmete, kjer je moral denar izročiti. Teh pet centov bo pa njegovih šele, če se po šestih mesecih nihče ne zglasi na uradu. Toliko poti za tako majhno vsoto, ki velja v našem denarju komaj štiri dinarje.

Kmetica sezidala dve cerkvi in šolo

V Črni gori je nešteto samoukov, ki se preživljajo z vsemi mogočimi opravili. Življenje na vasi je težko in obrtnik, ki zna samo en poklic, le težko kaj zasluži.

Ena izmed teh samoukov je tudi 40letna Mara Ivančićeva, ki se je pod silo razmer naučila kar šestih rokodelstev. Mara je dober zidar, kamnosek, mizar in kovač. Sama pravi, da zna napraviti vse, kar kdo želi.

Marin oče je znal dvoje rokodelstev. Bil je kovač in mizar. Mara se je obojega naučila še kot otrok, ko je očetu pomagala. S trinajstimi leti je znala napraviti že dosti lepih predmetov.

Ko ji je bilo 24 let, se je omožila z mizarjem. Čeprav je imela mnogo drugih snucev, se je odločila zanj, ker je hotela biti po vsaki ceni mizarjeva žena, da bi se tako lahko tudi sama udejstvovala v tem rokodelstvu, za katerega je imela največ veselja.

Od svojega 24. leta pa do danes je Mara sezidala dve cerkvi in šolo. Kot dober kamnosek je izklesala s svojim dletom mnogo kamnov za cerkve in šole in je nanje še posebno ponosna.

Mara se je naučila tudi kovaške obrti, ki ji je že pogosto prav prišla. Vendar je Mara kljub svojemu znanju vseh rokodelstev tudi dobra šivilja, prav tako zna pa tudi tkati in vesti.

Da bi se rešil nasprotnika, mu je poslal bombo

Pred kratkim je dobil neki krojač iz mesta Lozane po pošti velik zavoj, ki je bil sumljivo težak. Ker je večkrat dobival grozilna pisma, je bila njegova sumnja tudi upravičena.

Nekega dne je dobil v dar dve steklenici likerja, ki mu je bil primešan strihnin. Zdaj je prijavil tudi zavoj sumljive vsebine policiji.

Policija je poslala zaboj v svoj laboratorij, da bi vse vešče pregledali. Toda, kakor hitro so zavoj odprli, je nastala strašna eksplozija. Nekega policista je ubilo, dva pa sta hudo ranjena.

Iskali so precej dolgo, preden so našli zločinca. Bil je neki Batar, ki je bil zaljubljen v krojačevo ženo. Na vsak način se je hotel odkrižati krojača, zato mu je tudi tako grozil. Bombo je naredil sam iz ukradenih nabojev, iz katerih je vzel smodnik. Za svoj zločin se bo pa moral pokoriti dvajset let.

Brez težav

deluje Darmol. K temu prijetnost pri uporabi: nobenega kuhanja čajev, niti požiranja kroglic in ne grenkih soli. Darmol je okusen kakor čokolada. Ne poskušajte z neprelizkušenimi preparati, temveč uredite svojo prebavo z dobrim odvajalnim sredstvom

DARMOL

Reg. 25601/39 Dobi se v vseh lekarnah

Darmol dobite v vsaki lekarni!

Usoda dragocenega prstana

V Negotinu živi albanski emigrant iz Podgradca Grigor Treska, sin ugledne albanske rodbine. Ko je Grigor zbežal v Jugoslavijo, je prinesel s seboj nekaj denarja, da bi lahko vsaj nekaj časa dostojno živel. S seboj je pa prinesel tudi dragocen prstan, ki ima svojo izredno zgodovino.

»Ko se je srbska vojska umikala preko albanskih gora«, pripoveduje Grigor, »je moj oče s hlapcem šel pogledat po naših ovcah. Ko se je vračal, je zaslišal, kako nekdo ob poti stoka. Pogledal je in našel ranjenega srbskega častnika. S hlapcem sta ga odnesla domov in oče je skrbel za njegovo zdravje. Ko je častnik ozdravel in nas zapustil, je podaril očetu tale prekrasni prstan.

Očetu je povedal tudi njegovo zgodovino. Ta dragoceni prstan je podarila žena grškega poslanika kralju Milanu, ta ga je podaril svojemu sinu Aleksandru, on pa kraljici Dragi. Kraljica je pa z njim odlikovala častnika za različne usluge. Ko se je poslovil, je naročil očetu, naj prstan dobro čuva, da ga bo po vojni prišel odkupit. Toda prav kmalu je padel na solunski fronti. Tako je prišel ta prstan v roke naši družini.

Prinesel sem prstan s seboj, toda ne da bi ga prodal, temveč da ga dobro shranim. Vendar so pa časi tako težki, da sem primoran, da si na kakršen koli način pomagam. Zelo bi mi bilo hudo, če bi moral ta prstan prodati...«

Prstan s to čudno zgodovino ima v sredini rumen kamen, okrog njega je pa narejena krona iz platine. Krog in krog je pa osem briljantov. Dozdaj je ta dragoceni prstan še na roki albanskega emigranta, toda bove, na čigavi roki bo čez nekaj dni. Kruh je večkrat važnejši od vseh spominov in briljantov.

Pasja zvestoba

Med vsemi živalmi je najzvestejši in človeku najbolj vdan pes. Ne pravimo zastonj, da je nekdo zvest kakor pes.

To nam potrjuje tudi dogodek majhnega angleškega pinča Somsa.

Pred tremi leti je Richard Falham, trgovec iz angleškega mesteca Wentuowna, šel v spremstvu svojega zvestega psa na železniško postajo. Odpeljal se je v London na nujno operacijo. Ker je bila pot predolga, Soms ni mogel spremljati svojega gospodarja.

Odtlej prihaja Soms vsak dan na postajo k vlaku, ki pripelje iz Londona, čakat svojega gospodarja. Zanimivo je, da pride pes zmerom pet minut pred prihodom vlaka.

Falham, ki se je dal operirati, je pa na žalost podlegel in se ni nikdar več vrnil. Cela tri leta ga je hodil ubogi Soms na postajo zaman čakat. Ko zasliši hrup lokomotive, skače od veselja med tiri, laja in se prekopica, ker je v svoji zvestobi prepričan, da se bo njegov gospodar vrnil.

Ko pa vidi, da Falhama ni med potniki, stisne rep med noge in žalostno odide domov k Falhamovi vdovi. Ko pride domov, bistro pogleda svojo gospodarico, kakor da bi jo hotel vprašati: »Le zakaj ni mojega gospodarja?« Toda gospa mu tega pač ne more povedati, ker je Sams samo pes in ne razume človeške govorice.

Največje jajce na svetu

V newyorškem prirodopisnem muzeju imajo shranjeno največje jajce na svetu. To jajce je po trditvah naravoslovcev znesla neka velikanska žival, ki je na naši zemlji živela pred desetimi milijoni leti. Znanstveniki so to čudno žival imenovali »protoceratopotos«.

Jajce te živali so našli v pečini v zahodni Ameriki. Bilo je okamenelo, vendar izredno dobro ohranjeno. Da bi si ljudje vsaj približno lahko predstavljali, kolikšno je to jajce, je neki ameriški naravoslovec o njem dejal: »Če bi se iz tega jajca izlegel mladič, bi bil še nekoliko večji ko odrasel slon.«

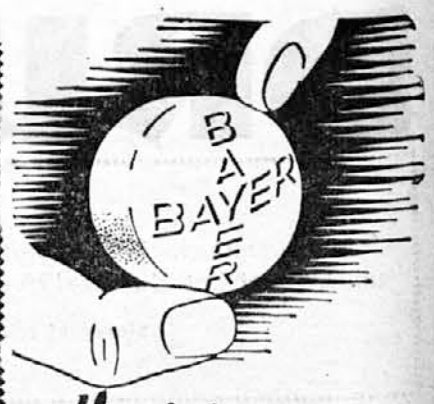

Vsakdo ve da je

ASPIRIN

sredstvo proti hripi in prehladu. Pri kupovanju treba paziti, da je vsak zavitek in vsaka posamezna tableta obeležena z „Bayer"-jevim križem. Nikoli ne pozabite, da Aspirina brez „Bayer"-jevega križa ni!

Oglas reg. pod S. br. 7257 od 23. marta 1940.

ŽRČALO *naših dni*

Za vsak prispevek v tej rubriki plačamo 20 din

Pogovor v vlaku

Nedavno sem se peljal z večernim vlakom na Gorenjsko. V oddelku nasproti meni je sedela starejša kmetska ženska, poleg nje pa mlad železničar. Med ženo in narednikom se je razvil pogovor, iz katerega sem izvedel, da je ženska doma v okolici Celja, ima posestvo, da redi 12 glav živine in 10 prašičev.

Razgovor je bil miren in dovolj prisrčen vse dotlej, dokler ni železničar med drugim dejal:

«Ja, kmetom je zdaj že dobro!»

Mislil je pač na visoke cene kmetskih pridelkov. Takrat je pa ženska zrasla. Njen odgovor je zbudil pozornost po vsem oddelku:

«Hudiča mi je dobro! Ob štirih zjutraj vstanem, delam kakor črna živina do enajstih zvečer, tako da za kuho sploh časa ni. Jem, kar ostane tiste dni, ko imam dninarje, ker takrat moram kuhati. Če nanese, da dlje ni dninarjev pri hiši, jem fižol, ki si ga skuham za več dni. Takšno je moje življenje leto in dan!»

V Škofji Loki je železničar izstopil, pogovora je bilo konec, jaz sem se pa zamislil, kakšno posestvo mora to biti, ki ga žena pred menoj sama obdeluje. Njive slabo obdelane, zato pridelek pičel, živina slaba, gospodarsko poslopje v razpadu.

Pot me je vodila do Podnarta. Preden sem izstopil, sem še vprašal ženo:

«Kam se pa peljete?»

«Na obisk», mi je dejala. «Na Jesenicah imam tri sinove, ki delajo v tovarni.»

Izstopil sem. Večkrat se spomnim na ono zanemarjeno posestvo blizu Celja in na tri močne kmečke fante, ki delajo v tovarni na Jesenicah.

B. D.

V soncu je zdravje!

Instruirala sem drobno, bledo, dvanajstletno deklico zelo premožnih staršev. Bilo je pred nekaj dnevi, ko je sonce tako vabljivo kukalo skozi precej zastrta okna. Ko sva končali učenje, povabim deklico s seboj na sprehod v park. Bila je zelo vesela, da bo smela na sonce. Seveda je prosila mamico za dovoljenje.

Gospa je dovolila, ali samo pod pogojem, da deklice ne bom vodila po soncu, ker bi dobila sončne pege in njen nežni obrazek bi bil skažen.

Ko sem jo začudeno pogledala, mi je z osornim glasom rekla: »Sicer morate pa kot visokošolka vedeti, da blondinke ne smejo na sonce, da ne postanejo grde, pegaste.«

Zunaj sva z deklico veselo poskočili. Ker je bilo v senci hladno, sva hodili po soncu, ne meneč se za pege.

Ko drugi dan spet instruiram, vstopi gospa in mi plača, rekoč:

»Ker ste včeraj vodili mojo hčerko po soncu, vas nič več ne potrebujem. Iskala bom drugo, pametnejšo instruktorico.«

To resnično, a skoraj neverjetno zgodbico priobčujem brez komentarja.

Instruktorica.

HUMOR

Ko smo že pri pretiravanju

»...vse to pa še ni nič! Jaz sem nekoga poznal, ki je znal tako verno oponašati petelinje petje, da je zjutraj priklical sonce!«

Ni služba zanj

Lastnik tovarne: »Potrebujemo nočnega čuvaja, ki je zmerom buden in sliši sleherni majhen šum. Če pa že zadrema, mora spati samo z enim očesom in z napetimi ušesi!«

Kandidat: »Že vidim, da ta služba ni zame. Priporočam vam pa svojo ženo.«

Kaj je na levici?

Med zemljepisno uro je učitelj svojim učenčkom vtepal v glavo osnovne pojme kompasa. Takole jim je razlagal:

»Kadar stojite obrnjeni proti severu, je jug natanko za vami, medtem ko je vzhod na vaši desnici, zahod pa na levici.« Prav takrat je pa učitelj opazil, da eden izmed dečkov ne posluša, kar učitelj pripoveduje. Poklical ga je:

»Jurček, vstani in povej, kaj je na levici?«

Jurček vstane in mu pomoli levico, rekoč:

»Prosim, gospod učitelj, smolo imam v njej in zdaj je ne morem odpreti.«

Hišna številka

Neki šestleten deček je šel prvič v šolo. Kakor običajno je učitelj vzel v roko veliko knjigo, ki je vanjo zapisal imena in naslove svojih novih učencev.

Na vrsto je prišel tudi mali Jakec. Ko ga je učitelj vprašal, kje stanuje, ni znal povedati hišne številke. Učitelj mu je naročil, da jo mora prinesti naslednji dan.

Drugi dan pride Jakec v šolo in učitelj ga vpraša, ali je prinesel hišno številko.

»Ne, gospod učitelj,« je odgovoril prestrašeni malček, »tako močno je bila pribita na zidu, da je nisem mogel odtrgati.«

Pametni Mihec

Mihec je bil že šestnajst let star, a njegova mati ga ni mogla bogve kako porabiti. Pogosto ji je kakšno pametno zagodel. Zato ga je obdržala doma, da ji je pomagal pri delu.

Lepega dne je opazila, da je snel lesena vrtna vrata s tečajev in vanje navrtal dve okrogli odprtinici: eno večjo in eno manjšo. Materi se je čudno zdelo, zato ga je vprašala, čemu mu bosta odprtini. Možato ji je odgovoril, da je luknji izvrtal za mačko in njenega mladička, da jima ne bo treba lesti skozi živo mejo in da ne bosta pogazila cvetlic. Mati mu je odgovorila, da bi zadostovala ena odprtinica za obe mački. Mihec je pa menil, da velika mačka ne more skozi malo odprtinico.

»Toda mladiček lahko zleze skozi večjo,« mu je odgovorila mati.

»Moj Bog,« se je začudil Mihec, »nikoli ne bi bil pomislil na to!«

Koristen tat

Železne blagajne so dandanašnji tako izpopolnjene in tako zanesljive, da jih je skoraj nemogoče razbiti ali odpreti brez ključa.

Nekoč je neki tat vdrl v majhno banko v podeželskem mestecu na Angleškem. Dolgo je poskušal blagajno odpreti, a se mu nikakor ni posrečilo. Ko se je tako že lep čas trudil, je bil nemalo začuden, ko je zagledal pred seboj bankarja samega. Mož je stal pri vratih in ga opazoval pri njegovem delu. Tat je kajpak hotel pobegniti, a bankar ga je ustavil, češ:

»Nadaljujte! Izgubil sem namreč ključ svoje blagajne in sem jo že sam poskušal odpreti. Če se vam to posreči, vas bom poplačal za vaš trud.«

Jajce brez kokoši

V nekem mestecu se je ustavil glumač, ki je izvajal različne trike. Med njimi tudi star trik z jajcem, pričaranim iz žepnega robca. Kakor običajno je tudi to pot povabil nekega dečka izmed gledalcev, da bi mu pomagal pri njegovem čarodejstvu. Ko je bil trik pri kraju, je glumač vprašal dečka, ali zna tudi njegova mati delati jajca brez kokoši, kakor je to on storil. Deček je odgovoril, da njegova mati dobiva jajca brez kokoši.

»Glej, glej! Kako pa to stori, mali mož?« se je začudil glumač.

»Race goji,« je odgovoril in izzval kajpak val navdušenja pri gledalcih.

Pozabljivi hlapec

Neki kmet je imel neznansko pozabljivega hlapca, ki mu je prizadejal dosti neprijetnosti. Tako ga je lepega dne kmet poslal s parom konj in vozom v tri milje oddaljeno mesto po nov plug. Ko je napregel in se je pripravljal za odhod, je iz hiše prihitela kmetova žena in mu naročila, naj ji v mestu kupi zavojček zaponk.

Hlapec je sedel na voz in odpeljal, gospodinja je pa še za njim zaklicala, da ne sme pozabiti prinesti ji zaponke.

Ko je prišel hlapec v mesto, je šel naravnost v trgovino in kupil zaponke. Sedel je na voz in se vrnil domov. Nesel je zaponke gospodinji. Na pragu je pa srečal gospodarja, ki ga je vprašal, kje ima plug. Hlapec se je prestrašil in odgovoril:

»Moj Bog, kupil sem zaponke in sem čisto pozabil na plug.«

ŠAH

Urejuje A. Preinfalk

Ruski šesteroboj

Prva polovica ruskega prvenstvenega turnirja šestorice poteka ob silovitih bojih v Leningradu. Prvo rundo se je odločno vzdržal na vodstvu Botvinnik, ki kaže, da bo vso polovico vodil. Keres mu je za petami.

Prinašamo Keresov strahoviti poraz proti Botvinniku v 3. kolu. Slučajno obravnavamo to pot dva Keresova poraza, kar pa naj nič ne krati njegovega ugleda. Vsakdo doživi poraze in iz njih se največ naučimo, se lažje nam bo ob priliki postreči s kakšno izmed ognjevitih zmag.

Problem št. 113

Sestavil K. Traxler

(I. nagrada Česky sp. šah 1895.)

Mat v 3 potezah

Biser češke šole; trd oreh.

Damski gambit

Keres—Reševski

Semmering—Baden 1937.

1. Sf3, d5 2. d4. Sf6 3. c4, dc4 4. e3, e6 5. L×c4, c5 6. o—o, a6 7. De2, b5 8. Lb3, Lb7 9. Td1, Sbd7 (Ena izmed znanih variant sprejetega damskega gambita) **10. a4! b4!** (Db6 ali celo ba4? bi bilo mnogo slabše, čeprav se zdaj beli polasti polja c4) **11. Sbd2, Dc7 12. Sc4, Lc7 13. Sfe5, o—o 14. Ld2, Tac8 15. Tac1, Tfd8 16. a5, Ld5!** (Oba igralca sta se razvila po najboljših vzorih: beli je blokiral nasprotniku damske kmete in si zagotovil važne točke; črni pa nadzira polji d5 in e4 ter za zadnjo potezo sili belega, da se razjasni glede svojih načrtov.)

17. S×d7, S×d7 18. e4, L×c4 19. L×c4, D×a5 20. Ta1, Dc7 21. dc5? (Beli je vsaj nekaj dosegel: dva lovca; zdaj se je pa pošteno uračunal. Kmet c5 ostane slab, dočim damska premoč črnemu mnogo obeta; vzeti bi seveda moral z lovcem na ab in se zadovoljiti z lahno prednostjo) **a5! 22. Le3** (22. c6 Sc5!), **S×c5 23. L×c5, L×c5** (Bitka je pravzaprav že odločena, toda beli se še žilavo brani. Zaradi različnih lovcev mora črni še točno igrati) **24. b3, Ld4 25. Tac1** (Če se trdnjava umakne na a2, črni po Lc3 hitro zavzame d-linijo) **a4!** (Spet lahko opazujemo poučen prodor, ki je posledica damske majoritete, važne strateške prednosti) **26. ba4, b3 27. g3** (Kralj se že dolgo duši, sicer bi črni ne prodrl tako hitro) **b2** (Ta kmet je kakor peta kolona, ki belemu greni življenje, črnemu pa napoveduje zmagoslavje).

28. Tc2, L×f2!! (Pri vsem še ta nesreča; zdaj bo kralj preveč na zraku. Bomba bi se res razletela: 29. K×f2, T×d1 30. D×d1, Db6+ in črna dama dobi tovarišico) **29. Kg2, Ld4 30. Lb3, Lc3 31. Tf1, Db7 32. La2, Td4! 33. Tf3, T×a4 34. Lb1, Te4:** (Ta tank neusmiljeno kosi) **35. Dd3, Td4 36. De3, Tdc4 37. Kh3, Ld4 38. Dd3, T×c2 39. L×c2, T×c2 40. D×d4, Tc8 41. Td3, h6.** Reševski nima nobenega razumevanja za Keresove pobožne želje; celo partijo je nad vse točno vodil.

Rešitev problema št. 112

1. Lc4! b3 2. Le6
1. .... Ta3 2. Lb3

MATERINA SLIKA

* IZ FRANCOŠČINE PREVEDLA K. N. *

12. nadaljevanje

Mlada mati je vsa zaverovana ogledovala svoje dete, ki je tako neskrbno počivalo v njenem naročju. Ali se bo tudi drobno, nemočno bitje razvilo v tako krepkega in tako samosvojega moža, kakor je Harry? Morda nekoč, pozneje... Za zdaj je pa mali Mick še ves njen...

Slika mlade matere z detetom, ozarjene z rožnato lučjo odsevov iz kamina, je bila tako lepa, da se Fred ni mogel ubraniti občudovanja. Zdelo se mu je, da še nikoli ni videl kaj tako nežnega in dovršenega.

»Spominjate me na neko italijansko Mater božjo, ki sem jo bil videl v Toskani,« je naposled dejal kakor proti svoji volji. »Ne vem, kdo jo je naslikal. Morda niti ni slaven slikar. Toda tisti dan, ko je ustvaril devico z detetom, je postal velik umetnik! Čudovito je ujel izraz materinske ljubezni v srečnem in zmagoslavnem pogledu Marijinih oči in v njenih nežnih, ljubečih rokah, ki objemajo detece.«

Ogledoval je Viviano, kakor ogledujemo lepo sliko, in ponovil:

»Da, prav tako je povsem! Človek ne bi verjel, kako se vam to poda, lady Blackenfieldova!«

To je bila edina zaupnost, ki si jo je bil tisti dan dovolil; toda način, kako je izgovoril te besede, je bil tako korekten, da ga ne bi mogel napak razumeti še tako zapet Angležev.

»Harry je res srečen oče,« je po nekaj trenutkih molka povzel Fred. »Najbrže je zelo ponosen, ker ima tako lepega sina!«

Vivianin obraz se je nehote stemnil.

Dobro so ji dele spodbudne Fredove besede, toda njeno veselje je zasenčil spomin na Harryja in njegovo nebrižnost do lastnega otroka. Vendar je bila dovolj dobro vzgojena, da ni pokazala svojega razočaranja. Narobe, z živahno vnemo je dejala:

»Harry je še mlad oče! In takšen malček še ni dovolj velik, da bi zbujal očetovski ponos... Boste videli pozneje, ko boste sami oče...«

»Če bi imel moj sin takšno mater, kakršna ste vi, lady, se ne bi mogel niti za dan odpovedati njuni družbi.«

Viviana ni nič odgovorila na te besede. Uganila je, da njen tovariš sluti resnico. In da ne bi z besedami še bolj izdala Harryja, je rajši molčala. Kakor sama pri sebi je čez nekaj trenutkov zašepetala:

»Sicer pa nisem še dolgo mati... Zdaj sem po porodu prvič videla svojega sinka.« In kakor da bi ta okoliščina omilila Harryjevo nebrižnost do otroka, je pristavila: »In jutri spet odpotujem!«

»Že jutri?« je ugovarjal Fred. »To ni mogoče! Saj ste videli samo del naše prekrasne pokrajine... Vaš vodnik vas ne pusti kar tako odtod!«

Viviana je nekaj trenutkov omahovala. Skušnjava je bila prevelika. Ali bo res mogla že jutri zapustiti svojega sina?

V Londonu je nihče ne pričakuje, niti Harry! Oh, ona tako malo pomeni v življenju svojega moža. Nobenega prijatelja ni v velemestu, ki bi težko pričakoval njene vrnitve. V veliki in razkošni hiši se počuti majhno in osamljeno. In družba? Pri tistih nekaj sestankih z družbo v Harryjevem spremstvu je bila ujela pač dosti občudovalnih pogledov pri moških in še več zavistnih in ljubosumnih pri ženskah. Nihče ji pa ni privoščil prisrčne, prijateljske besede, ki si tako težko pribori pot čez mejo suhoparnih družabnih pravil...

Ali naj ostane tukaj?... Še en sam dan? Ali ne bi bil še en sprehod s tem prijetnim tovarišem kakor balzam za njene razdražene živce? In kakšna sreča, da bi lahko bila še en dan pri svojem sinku!

Ne, to so samo izkušnjave! Morda jo pa Harry v Londonu vendarle nekoliko nestrpno pričakuje?

Nasmehnila se je in odločno dejala Fredu:

»Ne, sir Conway, razumeti morate, da je to nemogoče! Harry me čaka... Tudi on že težko pričakuje novic o Micku...«

Ta laž ji je pognala v lica lahno rdečico. Takšna se je zdela Fredu še posebno očarljiva.

Zašepetal je:

»Ali mi pa vsaj dovolite, lady Blackenfieldova, da vas o prvi priložnosti v Londonu obiščem?«

»Da, da, z velikim veseljem vas bom pričakovala,« je vzkliknila Viviana prisrčno in odkrito.

Poslovila sta se kakor stara, že dolgo znana prijatelja. Viviana je bila zadovoljna s Fredovo obljubo, da jo kmalu obišče. V samoti, ki ji je bila prepuščena, je pomenilo takšno iskreno in pošteno čustvo prijateljstva več kakor slepo oboževanje vseh tistih, ki so v njej videli samo lepo žensko, ne pa tudi človeka.

IV

Vlak iz Škotske je prispel v London ponoči.

V Eustonu je Viviana — nikogar ni bila obvestila o svojem prihodu — najela taksi in se odpeljala domov. Velika, mrka palača je samevala temna in tiha. Samo v veliki veži je gorela električna luč. V nekem klubnjaku je dremal sluga, ki je očitno čakal svojega gospodarja.

Na Vivianino vprašanje, kje je njen mož, je možak odgovoril, da je lord Blackenfield večerjal v svojem klubu in da se doslej še ni bil vrnil.

»Dobro,« je odvrnila Viviana, »takoj, ko pride domov, ga obvestite, da sem doma.«

Odšla je v svojo sobo in se jela slačiti. Bila je precej utrujena in nekoliko otožna zaradi slovesa od malčka.

Velika spalnica se ji je zdela tako prazna in tako žalostna, da se je njenega srca polastil na lepem nekakšen nerazumljiv nemir. Sama ni vedela, kaj jo tako vznemirja: puščobno ozračje samotnega doma, slovo od malega Micka ali nekakšna zla slutnja, ki si je ni znala razložiti, ki jo je pa vendar slutila z vsakim svojim živcem.

Stopila je v kopalnico in se jela umivati. Tedaj je zaslišala korake, ki so se ji bližali.

Hitro se je vrnila v svojo spalnico. Na pragu je stal Harry!

Viviana je ob pogledu nanj začutila nekakšno sprostitev duševne napetosti, skoraj podobno veselju.

S smehljajem na ustnicah mu je pohitela naproti. Nekaj korakov pred njim je pa obstala vsa presenečena. Mrki izraz na moževem obrazu in njegov ledeni sprejem sta ohladila njeno navdušenje.

Harry ni odgovoril na njen smehljaj, temveč je, mrko zroč predse, prekrižal roke in jo meril od nog do glave, kakor gledaš človeka, ki je zagrešil kaj nepoštenega. Nato je dejal, poudarjajoč sleherno besedo:

»Viviana, pojasni mi, kaj naj vse to pomeni?«

»Kaj neki?« je vprašala presenečena nad čudnim načinom govorjenja, podobnim zaslišavanju.

»Kaj se pa izmikaš, kakor ne bi razumela? Kaj pomeni vse to? Tvoj odhod? Kaj ti je, vraga, šinilo v glavo, da si odpotovala tako nenadno, ne da bi me vprašala za mnenje?«

Bil je ves zaripel v obraz. Spominjala se je tega rdečega obraza in teh srepih oči iz noči, ko je bil vinjen...

Viviana se je odločila, da bo odgovarjala mirno, da ga ne bi še bolj razkačila:

»Dobro veš, Harry, da te ni bilo tukaj, ko sem dobila brzojavko Mrs. Berryjeve.«

»Saj ni bilo nič tako nujnega!«

»Kako? Da ni bilo nujno? Otrok je bil bolan! Ali naj bi še čakala ob takšni novici?«

»Oh, oh,« je zarenčal Harry, »bolan je bil, praviš? Mislim, da ni bilo sile! Zdaj je menda zdrav, mar ne?«

»Da, seveda,« je odgovorila Viviana živahno, ob spominu na sinka, ki ga je bila zdravega in živahnega pustila v skrbnih dojiljinih rokah.

»Torej si me potegnila!« je bušnil Harry in obraz se mu je spačil od bolečine. »Potegnila si me z otrokovo boleznijo in s sestankom!«

»S kakšnim sestankom?« je resnično presenečena vprašala Viviana.

»Ali me ne razumeš? Nima smisla, da bi tajila!« je surovo odgovoril Blackenfield.

Kljub svojemu sklepu, da bo ostala mirna, je Viviana začutila, kako ji je jelo od razburjenja biti srce, čeprav ni čutila prav nobene krivde. Tiho je dejala:

»Prosim te, Harry, govori odkrito! Ne razumem, kam merijo tvoja vprašanja in tvoje opombe. Kaj naj to vse pomeni?«

Harry je zmignil z rameni: »Oh, praviš, da ne veš? Res! In ‚Parrot Sun', tega tudi ne poznaš?«

»Parrot-Sun?« je začudeno vprašala Viviana. Čeprav je iskala po svojem spominu, se ni mogla domisliti tega imena.

»Ne, ne poznaš ga? Laž!... Nikoli nisi pila čaja v Kensingtonu? V Parrot-Sunu?«

»Oh, saj res,« je olajšano vzkliknila mlada žena. Zdaj je naposled razumela. Spomnila se je, da se je tako imenovala elegantna restavracija, kjer sta s Fredom popila čaj, preden sta se vrnila k Mrs. Berryjevi.

Dalje prihodnjič

KRIMINALNI ROMAN * ANGLEŠKI NAPISAL GEORGE GOODCHILD. PREVEDEL Z. P.

Skrivnostno znamenje

nadaljevanje

»In zakaj ste med temi tisoči prav mene izbrali?« ji je ušla pikra beseda z jezika.

»Ker preštudiram prej sleherno, tudi najmanjšo posebnost svojih žrtev. Fanta dovolj poznam, da lahko trdim, da bi ga pretirano svetloplava ženska prav tako malo očarala kakor kakšna zapeljivka ali predrznica dvomljivega slovesa. Rjave oči, kakršne imate vi, so pa tako blage in sanjave, da se jim ne bo mogel upirati. Vaša naravna plahost in sramežljivost ga bosta opojili. Ali zdaj razumete?«

Anni je morala globoko zajeti sapo, da je s silo udušila svojo veliko razburjenost.

»Ne vem, če prav razumem. Pošteno dvomim, da ga bom z uspehom ujela v mrežo. Povem vam, da nimam, kar se tega tiče, prav nobenih skušenj.

»To je ravno vaš magnet. Sicer se pa ne bojte, krepko vas bom podpiral z dejanjem in nasvetom. Zadeva bo šla kakor po loju; kar prepričani bodite!«

Poslovila se je od »kapitana« in odšla na palubo. Oster morski zrak ji je dobro del. Antonova barka ni plula po navadni morski poti, zakaj daleč na okrog ni bilo videti nobene ladje. Proti večeru so priplули do francoske obale. Miljo pred obalo so vrgli sidro. Ko se je popolnoma znočilo, so spustili čoln v morje — in Anni in Tiger sta se prepeljala na obalo. Na kopnem sta kmalu našla avtomobil s prikritimi svetilkami. Tiger je Anni kavalirsko pomagal v vozilo.

»V Pariz!« je ukazal vozniku.

Bilo je že polnoči, ko so se zasvetile prve luči velikega milijonskega mesta. Avto je zavil na širok, dolg buljvar, in je na koncu ulice obstal pred visoko hišo. Tiger je izstopil in povabil Anni, naj mu sledi. Tik poleg njiju je stal stražnik. Za hip jo je prevzela vroča želja, da bi se zatekla v njegovo varno zavetje. Toda že v istem trenutku je sprevidela, kakšno nesrečo bi prizadejala s tem svojemu očetu...

»Lej, lej,« se je namuznil Tiger. »Prav vesel sem, da ste se tako spametovali. Kar z menoj. Tukajle stanuje moja sestra. Prav vesela naju bo.«

Dvigalo ju je neslo v vrhnje nadstropje. Na levi se je blestela na vratih napisna tablica: Madame Claire Norland. Na Tigrovo zvonjenje jima je odprla sobarica.

»Madame me pričakuje,« je hladnokrvno spregovoril Anton in vstopil. »Recite ji, prosim, da je Anton prišel.«

Anni se je znašla v prav okusno urejenem stanovanju. Soba, ki sta vanjo stopila, je bila očitno sprejemnica. Na tleh je ležala dragocena svilena preproga, okoli mize so stali udobni naslonjači. Vse je pričalo o bogastvu in o izbranem okusu. Zdajci je prišla madame sama — prav močna ženska petdesetih let. Tiger jo je poljubil na obe lici.

»Tole, viš, je moja mala prijateljica Anni,« je predstavil. »Pozanimaj se zanjo. Zdajle je, kakor vem, na vso moč utrujena.«

»O, dragica moja,« je zapiskala madam, »vožnja z angleške strani je dolga. Vaša soba je že pripravljena. Saj vem, da se vam zdajle ne ljubi več kramljati. Jutri vam bom pokazala Pariz. Pridite, prosim!«

Anni, ker je bila na moč zmedena in hudo trudna, ji je sledila brez besede v okusno opremljeno spalnico. Tik ob oknu je stala velika omara — in madame jo je odprla. Notri je bilo vse polno oblek, klobukov, čevljev, perila in vsega, kar si utegne žensko srce poželeti.

»Tu boste našli marsikaj pripravnega,« je smehljaje se menila madame. »Pa prav prijetno spanje! Lahko noč!«

Ko je odšla, je Anni dobro slišala, kako je od zunaj zaklenila vrata njene spalnice. Z okna je uzrla tisoče streh in pogledala naravnost v globino velikega dvorišča. Nasproti je stala hiša z veliko ravno streho. Bila je pa predaleč, da bi kazalo kakor koli že splezati do tja. Na beg še misliti ni bilo.

Vdana v usodo je Anni vzela iz omare svilnato spalno srajco in legla na mehko pernico. Toda dolge ure ji ni hotel spanec zatisniti oči, zakaj zdelo se ji je, da čuje od zunaj prav čudne šume. Naposled jo je pa utrujenost le premagala. Zaspala je.

*

Drugo jutro ob desetih se je oglasil Tiger pri svoji »sestri«. Bil je na moč eleganten in po modi oblečen. Tokrat ni poljubil madame, temveč je občeval z njo kakor s svojo podložnico.

»Ali je dekle že pokonci?«

»Ne še. Enkrat sem že tiho pogledala k nji, pa je bilo še vse tiho. Nisem je hotela buditi.«

»Kmalu bo poldan — in rad bi vaju obe seznanil z nekaterimi svojimi prijatelji. Stopi k nji in jo zbudi.«

Madame je stopila v jetničino sobo in opazila, da se dekle od jutra v postelji niti obrnila ni.

»Mademoiselle!« je polglasno zaklicala.

In ker ni bilo odgovora, je stopila bliže.

»Mademoiselle!«

Odgrnila je odejo — in glasno kriknila. V postelji ni bilo nikogar. Spalna srajca je bila oblečena čez zglavnik...

»Anton, Anton!« je jela vsa obupana klicati madame.

Anton je pribežal brez sape — in ko je spoznal sleparijo, se je znebil krepke kletvice. Ob pogledu na listek, ki je bil pripet na zglavnik, se je vsula iz njegovih ust pravcata toča predmestnih psovk. Na listku je bila z rdečim pisalom narisana — tehtnica!

»Maščevalec!« je v onemoglem besu kriknil.

12. POGLAVJE

Anni se je komajda zavedala, kaj se je v tej spomina vredni noči vse zgodilo. Nenadejano se je zbudila, opazila prižgano luč in nekoga, ki je stal med njeno posteljo in vrati. Še preden je utegnila v smrtnem strahu zavpiti, se je vsiljivec obrnil — in na svoje veliko začudenje je opazila »Maščevalca« s krinko. Medtem ko se je v naglici oblekla, jo je čakal v kopalnici. Potlej je neslišno odklenil vrata in položil v posteljo zglavnik kot lutko in pritrdil nanj listek s tehtnico.

Še vsa omamljena mu je morala potlej slediti skozi več sob, dokler nista naposled iz obednice prišla v vežo do vhodnih vrat. Potlej sta v divjem diru križarila po Parizu, dokler se nista znašla na varnem, že skoraj zunaj mesta. In zdaj v zgodnjem jutrnjem svitu sta plavala visoko nad zemljo. Pod njima je bilo morje, podobno posodi, napolnjeni z vodo.

Maščevalec je sedel poleg nje, zavit v tesen plašč. Sedela sta v potniškem letalu in nevidni pilot ju je varno in z bliskovito hitrostjo peljal po zraku. Vse se je bilo zgodilo tako naglo in nepričakovano, da še pomisliti ni utegnila, da bo zdajle Tiger svojo grožnjo uresničil.

»No, Anni, ali ni bilo to pošteno in hitro opravljeno delo?« jo je ogovoril Maščevalec.

»Ne znajdem se še. Kdo na vsem svetu vam je le mogel izdati, kje sem?«

»Sleherni Tigrov korak moram imeti pod nadzorstvom.«

»Tigrov?«

»Da. To je namreč vzdevek našega prijaznega prijatelja Antona. Žal sem prišel prepozno, da bi preprečil vaše potovanje, vendar sem vedel za Tigrov cilj. Madame Claire je njegova stara pomočnica.«

»Kako ste pa v hišo prišli?«

»Po žlebu sem plezal. Hudičevo težka in umazana zadeva.«

Občudujoče ga je pogledala.

»Preveč ste storili zame! Kar zdi se mi, da ni prav. Tale nepridiprav ima mojega očeta v krempljih. Nekakšne dokaze ima... ali kako vam naj to razložim...«

»Ta reč ni kdo ve kaj nevarna. Vaš oče je nekoč storil nekaj nepremišljenega. Kar zdelo se mi je, da vas je Tiger ujel na to grožnjo.«

»In če vendar naznani očeta francoski policiji — in se ta sporazume s Scotland-Yardom...«

»Že snoči sem poklical vašega očeta po telefonu. Ne bojte se zanj; saj ni več v starem stanovanju. Ne gre mi v račun, da mi ga aretirajo.«

»Vam ne gre v račun...?

Anni je dolgo razmišljala o teh usodnih besedah. Zdajci je pa sprevidela, kakšen je prav za prav položaj. Iz Tigrovih krempljev je bil njen oče prešel v roke Maščevalca... Res, da sta si ta dva človeka po značaju hudo različna — toda oba zasledujeta menda enake cilje in dejanja obeh so kazniva...

»Zakaj vam je moj oče tako zelo potreben? Na vso moč bi se vam rada zahvalila, za vse, kar ste zame storili — toda ne gre mi v glavo, zakaj silite mojega ubogega očeta na nepošteno pot. Pustite ga vendar pri miru... meni na ljubo.«

»Kaj bi pa bilo potlej iz njega? Stavil bi, da bi pri priči menjal gospodarja — in bržčas bi slabše izbral... Nemara Tigra... In še nekaj vam rečem — očetova dejanja niso tako huda, kakor se zdijo. To si zapomnite!«

»Saj nič pravega ne vem, samo to opažam, da od tujih ljudi denar dobiva. Da bi le že enkrat našel priložnost poštenega zaslužka!«

»Ali je ta vaša želja tako zelo vroča?« je nežno vprašal Maščevalec.

»Iskreneje želje nimam,« je s poudarkom odgovorila Anni.

Dalje prihodnjič

KOPALNA SOL

v kadi neverjetno osvežuje telo in Vas umiri, dkg Din 0·50

Kralj. dvorni dobavitelj

drogerija GREGORIČ

Ljubljana, Prešernova 5

Živite za današnji dan!

Tudi v današnjih časih, polnih sprememb in dogodkov, je še zmerom ostal najvažnejši današnji dan. Skušajmo se zato z vsemi svojimi mislimi poglobiti v ta dan in v delu pozabiti na neprilike in skrbi življenja.

Matere in gospodinje, delavke, uslužbenke vseh vrst in dijakinje, nikar ne mislite, da je v današnjem času pod silo razmer delo izgubilo svoj pravi smisel. Nikar kar venomer ne ponavljajte: »Ne morem delati!« Narobe, delo je prav zdaj nujno potrebno vsakomur za njegov lastni blagor in za blagor splošnosti. Čim bolj se boste vse poglobile v delo, bolj boste čutile sproščenje svoje vznemirjenosti in boste na vse dogodke lahko gledale hladnokrvno in s pravo razsodnostjo.

Družina in družinsko življenje je danes bolj ko kdaj prej celica vsega naroda. Gospodinje in matere imajo veliko nalogo, da te na prvi pogled neznatne celice vzgajajo v zdravem duhu in vzpodbujajo njene člane k delavnosti. Zavedajte se, da je otrok najbolj navezan na vtise, ki jih preživi v svojem domu in na besede, ki se jih nauči od svoje matere. Iz otroka, ki je vzrasel iz delavne družine in ga je učila nežna, toda resna materina beseda, bo vzrasel cel mož ali cela žena, ki bo drugim v pomoč in bo s svojo urejeno notranjostjo dobro vplival na vso svojo okolico. Samo iz skrbnih in resnih mater in po njih urejenih družin bodo vzklili pravi člani človeške družbe, ki ne bodo koristili samo sebi in svoji okolici, temveč tudi vsemu svojemu narodu.

Kakor brez zdravih celic ne more biti zdravega organizma, tako tudi brez zdravih družin ne more biti zdravega naroda.

Nekateri so v svoji ozkosrčnosti prepričani, da imajo zaradi hitro se menjajočih zunanjih dogodkov pravico biti neprestano vznemirjeni in nasajeni. Takšen človek misli, da mora z zadirčnostjo pokazati vsakomur, da so mu popustili živci, bolj zato, ker je to moderna bolezen, kakor zato, ker je bilo to nujno potrebno. Vsi tisti, ki pripadate takšnim ljudem, se zberite in vedite, da boste sebi in drugim neprimerno več koristili z mirnim in tihim vedenjem kakor pa z živčnostjo.

Še enkrat: Živite za današnji dan! Temu dnevu posvetite vse svoje moči in delovne sile. Bolj ko kdaj prej si vsako jutro napravite načrt za delovni dan in se po njem tudi strogo ravnajte. Ne ugibajte o bodočnosti in pokopljite preteklost! Kmalu boste videli, da sadovi vašega prizadevanja niso izostali. N. K.

Kolesarjenje je zdrav šport

Nekateri ljudje menijo, da kolesarjenje sploh ni za ženske, češ da to škoduje njihovemu zdravju. Iz tega vzroka so se za kolesarjenje pozanimali zdravniki in ugotovili, da je kolesarjenje za zdravo žensko ne samo zdrav, temveč tudi za njih lepoto koristen in prijeten šport.

Poglejmo najprej vpliv, ki ga ima kolesarjenje na najdelikatnejši del ženskega telesa — na trebušno votlino! Ženskam, ki veliko sede, se kaj kmalu nabere na trebuhu nepotrebna in nezdrava plast masti. To se kolesarki nikdar ne bo zgodilo. Mast namreč nastaja samo tam, kjer mišice mirujejo in nimajo nobene funkcije. Pri kolesarjenju delujejo prav tako kakor mišice nog tudi trebušne mišice in poživljajo krvni obtok. Pri rednem toda pametnem kolesarjenju se še celo bolehne in neodporne ženske okrepe in ne tožijo več o nevšečnostih, ki so jim prej grenile življenje.

Pri kolesarjenju delujejo prav vse mišice. Neprestano se pregibajo mišice stopala, meč in stegen, prav tako kolka in ledvic. S tem, da se opiramo z rokami ob krmilo, gibljemo tudi mišice rok in ramen. Pri nepretiranem kolesarjenju kmalu dobimo lepe noge, na katerih so mišice enakomerno razvite in zdrave. Sicer poznamo danes že dosti gimnastičnih vaj, s katerimi dosežemo isti uspeh kakor s kolesarjenjem, vendar niti ena izmed njih ni tako lahka in tako prijetna kakor kolesarjenje; ob njem se niti ne zavedamo, da telovadimo.

Pri kolesarjenju človek globoko in intenzivno diha. Pri takšnem popolnem dihanju vsrkamo v telo dosti kisika, ki ga telo direktno uporabi. Kolesarjeva drža je namreč za dihanje naravnost idealna. S tem, da se z rokami opiramo ob krmilo, se prsni koš lahko nemoteno dviga in razteza in tako globoko dihamo.

Globoko dihanje ima velik vpliv na obtok krvi. S tem, da na kolesu globoko dihamo, poživimo ves krvni obtok in olajšamo srcu delo. Kolesarka ne bo imela nikoli zabreklin žil in oteklih nog! Te nevšečnosti pri mnogih ženskah povzroča preleno premikanje krvi. S tem da pri kolesarjenju neprestano krčimo in iztegujemo noge odnosno mišice na njih, pomagamo krvi, da z lahkoto opravi svojo pot do srca in nazaj. Mišice na nogah so v tem primeru nekakšni pomočniki srca in delajo skoro z isto hitrostjo kakor srce samo. Mišice nog se namreč pri vrtenju pedalov raztezajo in krčijo 60 do 80 krat na minuto. Tako venozna kri z veliko lahkoto polje po žilah in preprečuje krčne žile; če so se pa že pojavile, jih odpravi ali vsaj omili.

Lahko bi govorili še o drugih dobrih vplivih, ki jih ima kolesarjenje na tek in prebavo. O tem dobrem vplivu se boste z lahkoto že po prvi turi sami prepričali, ko boste po dobri uri kolesarjenja pošteno lačni.

Kako pa kolo čistimo in negujemo? Kolo potrebuje stalne nege, in sicer že od dne, ko ste ga kupili. Če ga boste enkrat samkrat pustili mokrega, ne da bi ga obrisali, bo zarjavel in pozneje ne boste niti z najskrbnejšo nego odpravili sledov te svoje malomarnosti.

Vsak mesec vsaj enkrat svoje kolo temeljito prečistite. Postavite ga narobe, vzemite v roko mehko krpo in z njo temeljito očistite kolo prahu in blata. Ko ste to opravili, namažite glavne dele kolesa, to je prečke koles, verige in pedala z oljem, pokromane svetle dele kolesa kakor krmilo, svetilko in zavore pa dobro namažite z vazelino, ker potem nikdar ne bodo porjaveli. Sedež ovijte s kakšno rutico, ker se vam obleka tako ne bo svetila in sedež bo ostal neodrgnjen.

Tako očiščeno kolo bo še po mnogih letih videti kakor novo, vaš trud vam bo pa poplačan tudi s tem, da bo kolo zmerom rado teklo.

Doma in na izletu teknejo delikatese trgovine **Janeš**, Aleksandrova 12, tel. 34-55.

Dihajte pravilno!

Globoko in pravilno dihanje je ena izmed najvažnejših fizičnih vaj. Kdor zna globoko dihati, podaljšuje samemu sebi življenje in krepi zdravje.

Zakaj so videti prebivalci mest slabotni in bledi, med tem ko so njihovi sorodniki na deželi rdečelični in krepki? Človek je ustvarjen za delo, za gibanje v prosti naravi in za napore, ne pa da leta in leta presedi v naslanjačih in vdihava zrak štirih sten. Brez gibanja in globokega dihanja organizem zrjavi in slabi, nujna posledica tega je prezgodnje staranje. Nešteto je meščanov, ki že pri svojih štiridesetih letih ne morejo spati, imajo slabo prebavo in so videti bledi. Vse to samo zato, ker se premalo gibljejo in ne dovajajo svojemu organizmu dovolj kisika.

Zdravje in lepota sta tesno povezani z globokim dihanjem. Kdor samo počasi in z enim delom pljuč diha, ne more biti popolnoma zdrav. Samo napor vam lahko okrepi pljuča in vas prisili, da hitreje in globokeje dihate.

Mesto je umetno, nič ni v njem naravnega. Zato izrabite vsako prosto minuto in bežite v naravo. Zavedajte se, da pomeni dihanje življenje, »izdihniti« pa pomeni »umreti«. Brez hrane lahko zdržite 20 dni, brez dihanja pa niti 20 minut. Slabo dihanje prinaša prezgodnje staranje, lenobo mišic in starikavo mlahavo polt. Pravilno dihanje prav tako tudi veliko vpliva na prebavo in delovanje vseh prebavnih organov v našem organizmu. S pravilnim dihanjem pomagamo organizmu, da laže izloča strupe, ki povzročajo v našem telesu razne okvare in bolezni, za katere zaman iščemo vzroka.

Kdor hoče imeti zdravo, mladostno kožo, zdravo telo in mladostno svežost še v visoki starosti, naj spi pri odprtem oknu in se kolikor mogoče veliko giblje na svežem zraku.

Če že ne morete vsak dan na izprehod, potem si pomagajte z vajami. Čim težje vaje delate, tem hitreje in globokeje morate dihati. Če ste za težje vaje preslabotni ali imate slabo srce, si lahko pomagate tudi takole: odprite zjutraj in zvečer svoje okno na stežaj, ustopite se predenj in prekrižajte roke na hrbtu, potem pa globoko vdihnite in nekaj trenutkov sapo pridržite. Potem spustite roke ob telesu in izdihnite ves zrak iz pljuč. Takšno vajo ponovite 30krat.

Moč svojih pljuč prav lahko ugotovite sami. Vzemite v roko uro, vdihnite in pridržujte sapo, kolikor dolgo morete. Potem poglejte na uro in ugotovite, koliko časa ste zdržali brez zraka. Normalni zdravi ljudje lahko ostanejo s polnimi pljuči brez dihanja 50 sekund. Ko boste pa nekaj mesecev vsako jutro in vsak večer ponavljali vajo pri odprtem oknu, boste kaj kmalu opazili, da lahko zdržite brez dihanja celo eno minuto. Kolikor dalj lahko zdržite brez dihanja, toliko bolj zdrav in odporen je vaš organizem.

Letošnjo pomlad so klobučki — kakor običajno — simbol pomladi: odeti v cvetje in tenčico. Tudi naš model ima polno življenja in čara na sebi. Veliki »škrnicljii« so zaviti v oblak kakor prva pomladanska travica nežno zelene

Stvarjenje ženske

V sv. pismu stare zaveze beremo, da je Bog ustvaril žensko iz Adamovega rebra in tako pokazal, da sta oba iz istega mesa in krvi. Neka indijska pravljica pa, kakor smo nekoč že zapisali, ustvarjenje ženske drugače razlaga:

Bog je v svoji neskončni previdnosti in modrosti takoj spoznal, da bo Adamu samemu dolgčas v raju, in mu je sklenil ustvariti družico. Vzel je torej vonj rož, vitkost breze, oblasto obliko krogle, nemir oblakov, čisto zrcaljenje vode, skrivnost noči, neobčutljivost kamna, zvitost mačke, sladkost spanja, prevare sanj in nežnost vrtnice. Vse to je dobro premešal in ustvaril žensko.

Adam se je sprva začudil, ko je ugledal svojo tovarišico. Bila je iz istega mesa in krvi kakor on in vendar čisto drugačna. Ob pogledu nanjo je bil navdušen, vznemirjen, vesel, žalosten in truden vse hkrati. Ko je napasel svojo radovednost, si je pa takoj zaželel tistega raja, ko ga še ni motila nova družica. Šel je torej k Bogu in mu dejal: »Ženska, ki si mi jo ustvaril za družico, me neprestano samo draži; neprestano mi govori, izmišljuje si vse mogoče stvari in se pri tem dela tako važno, da moram samo nanjo misliti. Prosim, vzemi jo spet nazaj, ker ne morem z njo dalje živeti.«

»Dobro,« je dejal Bog, »vzel jo bom spet nazaj.« Komaj je pa minilo teden dni, je že spet prišel Adam k Bogu in mu potožil: »Gospod, zdaj ni v raju tako, kakor je bilo poprej. Odkar si mi vzel družico, nikjer ne morem najti miru. Dan in noč moram misliti samo na njeno lepoto, ki me je razveseljevala, na njen smeh, ki mi je zvenel kakor glasba, in na sladkost njene bližine. Ne morem več brez nje živeti; vrni mi jo.«

In Bog je Adamu ugodil in mu vrnil družico.

Tri dni nato je bil pa Adam že spet pri Bogu. »Moj gospod,« je dejal, »ne morem ti popisati svojih muk. Brez nje se mi zdi življenje prazno in pusto in vendar sem prepričan, da tudi z njo ne morem živeti.«

»Dovolj mi je tega,« je dejal Bog. »Dal sem ti jo, potem sem ti jo spet vzel, moj čas je dragocen...«

»Ko pa ne morem z njo živeti,« je spet prosil Adam. Bog mu je pa odvrnil: »Prav tako tudi brez nje ne moreš živeti.« — Tedaj se je Adam obrnil in je dejal sam pri sebi: »Kaj naj storim? Niti z njo niti brez nje ne morem živeti.«

In tako je ostalo do danes.

Sportni stil je še zmerom modern. Na sliki vidite enega izmed modelov, ki so zaradi svoje svežosti izredno priljubljeni. K učinku ne pripomorejo malo široka ramena, svež bel ovratnik in praktično ukrojeno krilo.

Sadno mleko

Že pred Kristusovim rojstvom je bil grozdni sok znano zdravilo, ki so ga zelo uporabljali. Kakor vse lahko uporabne prirodne pridelke, so pa tudi to zdravilo ljudje kmalu pozabili in šele okoli sredine preteklega stoletja so ga spet odkrili. Grozdje je boljše od vseh drugih vrst domačega sadja. Kila jabolk daje človeškemu organizmu 400 do 500 kalorij, kila grozdja — po količini sladkorja — pa 700 do 900 kalorij. V tem pogledu grozdje celo prekaša meso. Izredno bogato lecitina in fosforja, zelo ugodno učinkuje na možgane in živce in zelo uspešno zdravi protin, revmatizem in poapnenje žil. Italijanska znanstvenika Ottoni in Gerutti sta pred kratkim izvršila analizo neprevretega grozdnega soka in materinega mleka in sta tole dognala:

Sladki grozdni sok: 75 do 85 % vode, 12 do 22 % sladkorja, 1.2 do 11.5 % beljakovin in 1,5 do 3,8 % rudninskih snovi.

Materino mleko: 85 do 89 % vode, 4,4 do 7.8 % sladkorja, 0,7 do 3,7 % beljakovin, 1,4 do 6,8 % tolšče in 0.2 do 0.6 % rudninskih snovi.

Ta dva znanstvenika sta ugotovila, da je presni grozdni sok idealno hranilo. Krstila sta ga sadno mleko. V litru sadnega mleka je 120 do 125 gramov prirodnega sladkorja.

Corriere della Sera, Milano.

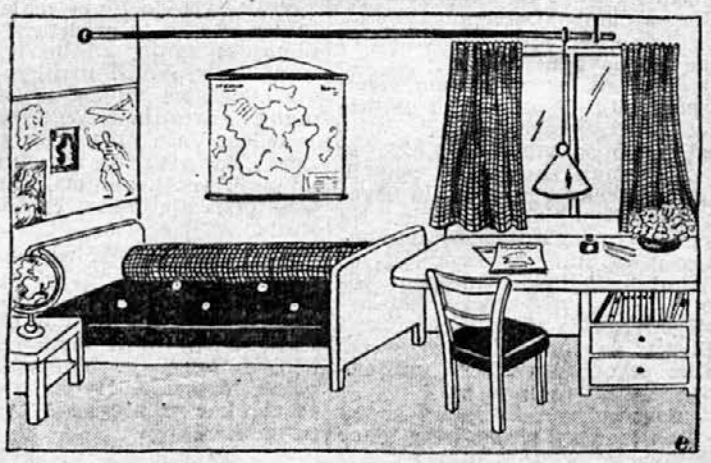

»Delovna soba« za vašega »paglavca«. Kajti kljub temu, da se neštetokrat jezite nanj, prav dobro vemo, da ste zaverovani vanj in ne veste, kako in kdaj bi mu ustregli. Prepričani smo, da bo na moč vesel in ponosen, če mu boste njegovo sobico — če jo ima — ali pa njegov kotiček moderno in praktično uredili. Čeprav nimate primernega pohištva, vas ne bo stalo celo premoženje, če ga daste narediti. Posteljco mu čez dan spremenite v kavč. Odejo mu skrijte v dva podolgovata zvitka, ki bosta služila za naslon. Zvitek naj se zapenja z gumbi, ki jih obrnete proti steni. Zimnico samo lepo pregrnite s kosom blaga, pazite pa, da bodo barve prevlek čimbolj žive in skladne. Tako bo imel vaš doraščajoči gospod tudi sprejemnico. V mizo mu dajte napraviti predale za knjige in druge »potrebščine«. Okno mu okrasite s pisanimi zavesami in mizico s pomladanskim cvetjem. Svetilka je obešena na lesen drog, tako da jo lahko pomikate zdaj nad mizo, zdaj nad posteljo. Vaš paglavec se bo v njej gotovo dobro počutil.

Lepota samotarstva...

Robinson Crusoe in žena

Napisal ameriški entomolog R. G. Wind iz Berkeleya

Skoraj vsakogar, ki je prebiral prigode in pustolovščine Robinsona Crusoa, je obšla želja, da bi vsaj enkrat, malce vsaj — poskusil življenje na kakšnem tropskem otoku. Čeprav so majhni tropski otočki mene že od nekdaj na moč mikali, se vendar nisem nadejal, da bom kdaj hodil po stopinjah pustolovskih naseljencev. Takrat, ko sva žena in jaz krenila iz Cairnsa na tridnevno potovanje na severni avstralski obali, sva bila trdno namenjena, da bova ostala na močno obljudenem otoku Thursdayu.

»Wandana« je tipičen avstralski obalni parnik, malo večji ko navaden vlačilec — in na njem je prostora za 25 potnikov. Vožnja po mirnem morju med velikimi koraldnimi čermi se človeku neizbrisno vtisne v spomin; mirno jo smem šteti med najlepše doživljaje. Na obalni strani se vlečejo kredne skaline in snežnobela peščina milje daleč v skoraj neskončnem loku ob polotoku Kap-Yorku. Proti morju vidiš peneče se valove, kako se s herkulsko silo zaganjajo ob nezlomljive stene velikih koraldnih čeri.

Med tema dvema robnikoma je jadrala »Wandana« počasi po kobaltnosinji vodi, posejani s peščenimi koraldnimi otoki, ki kipe na obzorju zapovrstjo kakor kilometerski kamni ob poti v raj.

Zvečer smo doživeli čar, ki so ga deležni le tisti, ki potujejo po tropskih pokrajinah: tropski ščip, velikanski in veličastno vstajajoč izza otoka. Vsa pokrajina je zablestela v nadzemeljski lepoti.

Na otok Thursday sva prišla vprav v čas začetka nevarnih monsunskih vetrov (periodični vetrovi na Ind. oceanu) in pristanišče je bilo nabito polno jamborníkov biserních lovcev, ki so se tamkaj varno zasidrali za tri mesece viharne dobe. Več ko sto takšnih bark je čakalo meseca aprila, da odplujejo in s ponosom obvarujejo thursdayskemu biseru svetovno znano nadvlado.

Poldrugi kilometer dolgi otočič z mestom Port-Kennedyjem šteje kakšnih štiri sto ljudi, ki se prištevajo najmanj k dvajsetim narodnostim. Arabci, Hindujci, Kitajci, Japonci, Papuanci, otočani s Torresa, Malajci in Danci; pisana mešanica, da kar strmiš. Vsi skrbe za to, da ostane kolesje industrije v obratu, kajti kje bi sicer ves ostali svet dobil biserne gumbe in še dragocenejše biserne ovratnice?

Otok Thursday je premajhen in preveč obljuden, da bi obetal dober metulji lov, zato sva se pozanimala, ali bi nemara kakšen soseden otok bolj ustrezal najinim namenom. Po daljšem izpraševanju meščanov sva se z ženo odločila za največji otok te skupine, za otok Prince-of-Wales. Ta otok meri štiri sto kvadratnih kilometrov in je neobljuden. Na najino srečo je bilo thursdaysko žensko društvo pred nekaj leti zgradilo tamkaj letno hišico. Bila je edina hišica na otoku — in društvo nama je ljubeznivo dovolilo, da prebijeva šest tednov v njej. Kupila sva si cel kup življenjskih zalog in se odpeljala na najin samotni otok.

Ko sva stala na peščini pred hišico in gledala za motornim čolnom, ki se je vračal proti otoku Thursdayu, sva okusila nekoliko tiste osamljenosti, ki jo je moral občutiti Robinson, ko se je prvikrat izkrcal na svojem od Boga zapuščenem otoku. Ko sem o tem razmišljal, sem spревidel, da je najina usoda vendarle bolj vabljiva, kakor je bila njegova: Imela sva trdno hišico — in medtem ko je moral Robinson čakati, da se je prikazal njegov mož Petek, sem imel jaz že družico s seboj.

Hišica je bila majhna, vendar udobna in čeprav preprosta, vendar smotrno opremljena. Imela je dolgo sprednjo sobo, dve spalnici, majhno kuhinjo in ognjišče na drva. V veliko posodo se je lovila dežnica, uporabna za kuho in pitje. Zaman sva stikala za kopalnico, toda kmalu sva odkrila prekrasen potoček, sto metrov od hišice. Ko sva nekaj časa sledila njegovemu toku v hriboviti svet, sva odkrila prelep slap, padajoč čez mahovito pobočje v jezerce, obrobljeno s praprotjo in orhidejami.

Pred hišico se je razprostiral srebrn pas peščine, izginjajoč v temačno močvirje, preraščeno z mangrovami, kjer se je pod koreninami skrivalo na milijarde rakov in polžkov. Prikupne kokosove palme z velikimi perjaničastimi vejami so obrobljale peščeno obalo. V ozadju so kipeli strmo kvišku z grmičevjem obraščeni griči.

Najin otok, ki je le deset stopinj pod ravnikom, je čudovita mešanica avstralske suše in tropske bohotnosti. Večina otoka je obraščena s tipičnimi evkaliptovimi drevesi, medtem ko se na grebenih hribov in v zaprtih dolinicah bohoti divjina praproti, trte in orhidej. Majhni otoki si iz vseh dolin in iz vseh globeli iščejo najkrajše poti do morja.

Večje živali so prava redkost na otoku Princ-of-Walesu. Divji prašiči in jeleni so edini sesalci. Kuščarji vseh vrst se sprehajajo vsepovsod in nudijo z meter dolgimi inguani (kuščarji plezalci) sicer vsakdanji, vendar prijetni pogled. Kače sva videla skoraj vsak dan; neškodljive vrste zvečine, včasih pa tudi kakšnega strupenega rjavega gada. Njegov pik je smrten.

V džunglah so prežali do šest metrov dolgi udavi na divje prašiče; nikoli se pa niso zmenili za čudna dvonožna bitja, ki so bila stopila na tla njihovega kraljestva. Ptic ni kdo ve koliko, vendar sva videla dovolj rumenočopkastih kakadujev in pisanih papig.

Čeprav je favna na kopnem pičla, ni takšna tudi v morju. Naš peščinski trak je mrgolel samih rakov in njihove luknje so bile posejane vsepovsod nad robom, ki ga gradi plima. Ponoči so s svojim smešnim stranskim koracanjem in šumnim emokanjem po pesku povzročali peklenski šunder.

Zunaj koraldnih votlin in v njih plava na mirijade drobcenih ribic, ki se jim svetlikajoče se luske leskečejo v soncu. Tu pa tam sva našla tudi dolgoigličastega morskega ježa, škrlatasto žarečo kepo. S tenkimi čevlji ni bilo varno hoditi okrog, ker so ostre igličaste konice morskih ježov strupene in povzroča njihov pik več tednov hude bolečine. V teh krajih se je treba varovati tudi sive in skoraj nevidne čarobne ribe, zakaj njen strup zadaje njenim žrtvam neznanske bolečine — in včasih celo smrt. In vendar so vse te nevarnosti ničeve spričo spiralastih in krasnobarvnih stožčastih polžev. Stožec se zdi tako nedolžen, da ga skoraj vsakdo, ki ga uzre, vzame v roko. V takem primeru je pač treba paziti, da je ustje hišicę obrnjeno vstran od roke, sicer ti skriti prebivalec zasadi v meso kavljičasto rilo, z neverjetno potuhnjenostjo in silo. Nedavno je neki Avstralec pokojno sedel na peščini nekega otoka med koraldnimi čermi in zaužival svojo južino. Medtem ga je šavsnil takšen polž in mož je zaradi rane izdihnil v nekaj minutah.

V času cveta orjaških dracen so priletela nad otok ogromna krdela metuljev. Nežni beli cvetovi so bili polni črnih in belih evplej, ki sodijo v skupino žlahtnih metuljev (nymhalidae). Majhni višnjevi metulji so urno letali s cveta na cvet in veliki »atlasi«, ki merijo čez razprta krila dvajset centimetrov, so se v počasnem spiralastem letu premikali okrog drevesnih vrhov.

Prav tako kakor za Robinsona, je postal tudi za naju problem prehrane kaj kmalu nujen. Ugotovila sva, da najine zaloge ne bodo zadoščale do tistega časa, ko bo priplul motorni čoln, da naju spet odloži na otoku Thursdayu. Konzervne hrane sva bila sita že do grla. Kot dva divjine navajena potepina sva zmogla marsikaj. Kokosove palme so nama dajale hrano in pijačo. Dve mangiferi sta bili polni zrelih pomarančasto rumenih, slivam podobnih sadov, ki sva iz njih pripravljala čežano in sladico. Preiskala sva skale ob močvirju in staknila v svoje veselje, kar celo kolonijo velikih ostrig; to nama je bila v bodoče okusna zakladnica. Poskusila sva tudi peščene rake in ugotovila, da prav imenitno teknejo. Rib je bilo v izobilju, vendar jih nisva mogla kaj prida uloviti, dokler se nama ni posvetila imenitna misel, da bi zgradila ribjo past. Opazovala sva, kako so s plimo prišla cela krdela rib v najin potoček in se poigravala v koritu pod veliko skalo. Da bi jih polovila, sva zgradila čez ustje potočka jez z odprtino na sredini, da so ob plimi lahko smuknile ribe skoznjo v korito. Potlej sva lepo zaprla odprtino z desko in si z metuljimi mrežami nalovila toliko rib, kolikor sva jih pač potrebovala. Divji prašički so nama bila včasih slastna, čeprav žilava pečenka.

Marsikomu se morebiti zdi, da je življenje na takem samotnem neobljudenem otoku pusto in dolgočasno; za naju je bilo zelo zanimivo in pustolovsko. Imelo je marsikatero prednost: nikogar ni bilo, ki bi prišel pobirat denar za razsvetljavo, zakaj najina petrolejka nama je dajala dovolj toka; sonce nama je pošiljalo toploto, in celo plinarno sva ukanila, ker sva si pod drevesi sama nabirala kurjavo. Na otoku Princ-of-Walesu telefona še ni bilo: z dobrimi pljuči sva tudi to pomanjkljivost ugnala. Vodovod se je pogosto izlil z neba in nama napolnil korito, da je kar čez rob lilo. V mesecih močnega monsuna, v januarju, februarju in marcu se zdajci razbesni severnozahodni veter. Že čez nekaj minut prihrumi nevihta s pravo tropsko silo in dež lije kakor iz škafa; toda brž se spet poleže.

Nadaljevanje na 6. strani

SVINJSKI PASTIRČEK

»Poslušaj,« je dejala princeska, »vprašaj ga, ali hoče deset poljubov od mojih dvornih dam.«

»Hvala lepa,« je odgovoril pastirček, »deset poljubov od princeske ali pa obdržim lonček.«

»Kakšna dolgočasna zadeva,« je dejala princeska. »Potem pa ve stojte okrog mene, da me vsaj nihče ne vidi!« In princeska je poklicala k sebi vse svoje dvorne dame.

Dvorne dame so se postavile okrog nje in razširile svoja krila. In tako je dobil svinjski pastirček deset poljubov, princeska pa lonček. Za tedaj sta bila oba zadovoljna.

4

Oh, kakšno veselje je bilo to! Ves večer in ves dan je moral lonec vreti; in v vsem mestu ni bilo ognjišča, o katerem ne bi vedele, kaj se kuha na njem, pa najsi je bilo to čevljarjevo ognjišče ali pa komornikovo. Dvorne dame so pa plesale in ploskale

»Zdaj vemo, kje jedo sladko juho in jajčni kolač, zdaj vemo, kje sta na mizi pečenka in kaša! Kako je vendar to lepo!«

»Da, toda molči, kajti jaz sem cesrajeva hči!« »Da, da,« so vse v en glas odgovorile.

Svinjski pastirček — prav za prav princ, toda zanje je bil svinjski pastirček, saj niso vedele, da je princ — ni pustil, da bi mu dnevi bežali kar tjavdan, ne da bi kaj storil. Izrezljal je raglju; če si jo zavrtil, si zaslišal vse valčke in polke, kar jih je bilo slišalo človeško uho od stvarjenja sveta.

DALJE PRIHODNJIC

Robinson Crusoe in žena

(Nadaljevanje s 5. strani)

Vem, da je mnogo ljudi, ki bi kakor midva z odprtimi rokami segli po robinsonskem življenju in bi tako, čeprav za kratek čas, ubežali skrbem in pehanju vsakdanjega življenja. Zaradi tega bom tudi zapisal, koliko naju je stalo življenje in kolikšen duševni in gmotni dobiček sva imela.

Seveda so prevozni stroški do vašega otoka odvisni od tega, kje moli ta vaš otok iz morja, gotovo je pa, da so ti stroški največji. Povedal vam bom samo, koliko naju je stalo življenje na otoku Princ-of-Walesu.

Najemnina za hišico	15.—	dolarjev,
živilske zaloge, ki sva jih kupila na otoku Thursdayu	23.50	„
petrolej	1.—	„
skupaj	39.50	dolarjev.

Duhovnih in duševnih dobičkov je na pretek — in vsakdo si jih lahko nabere v isti meri. Življenje v naravi, gibanju pri hoji, plavanje in sončne kopeli, vse to pospešuje zdravje in brezskrbno in dobro voljo.

Gmotni dobiček je kajpak odvisen od pustolovskih nagnjenj posameznika. Ker sva se midva zanimala za prirodopis, sva nabrala te-le stvarce:

2774 metuljev,
1053 moljev,
47 kačjih pastirjev,
5141 hroščev,
758 polukrilcev,
556 čebel in os,
81 muh,
188 kobilic,
295 skržatov,
58 različnih žuželk,
14 pajkov,
3 škorpijone,
12 kač,
62 kuščarjev,
2300 morskih školjk in
2 želvina oklepa.

Za naju je zbirka neprecenljive vrednosti, ker sva našla na odročnem otoku Princ-of-Walesu redke oblike in sva ulovila nekatere vrste, ki jih znanost še ni poznala. Slehernemu človeku, ki bi zbiral zaradi kupčije, bi najina zbirka vrgla lepe denarce, mnogo več, kakor bi ga stalo življenje na otoku. Gotovinska vrednost najine zbirke gotovo ni manjša kakor 1000 dolarjev. Takšno bivanje bi bilo za slehernika koristonosno, najsi zbira živalce, piše doživljaje, fotografira, ali pa naposled samo manj potroši kakor doma.

Sprva sva bila neučakana zaradi povratka v Novo Gvinejo, ko je pa prišel čas, sva se le obotavljaje se odločila, da zamenjava varnost in zadovoljnost najinega otočanskega domovanja za neznane in neslutene nevarnosti temačnih papujskih džungel. Nikoli ne bova pozabila premnogih lepih dni na otoku Princ-of-Walesu, kjer nama srečnima ni ura odmerjala časa in kjer je narava s svojo dobrotno roko skrbela za duševni in telesni blagor dveh modernih Robinsonov.

»Philippine Magazine«, *Manila.*

Manuel razlaga svetovno zgodovino

NAPISAL M. PIN

Ne dvomim, da imajo na Portugalskem tudi ceste. To je celo zelo verjetno, ker na neki tabli izrečno piše: »Prepovedano je hoditi vzdolž železniških tirov.« A domačinom je to malo mar in to je skoraj reporterjeva dolžnost, da jo ubere po bolj ali manj romantični poti »vzdolž železne ceste«.

Topel zrak je trepetal nad vročimi tračnicami. Na desni so se širila polja in travniki, v valovitih pobočjih, na levi travniki in polja, kakor daleč je segal pogled cvetlice, žito, cvetlice, zelenjava, cvetlice, grmovje, cvetlice, drevesa, cvetlice, snežnobelo popleskane kmečke hišice z rdečimi strehami — za srednjeevropskega slikarja očesna paša, kakršne ne vidi vsak dan. Ta rodovitna džungla pa rodi: mandlje, smokve, žito, olive, riž, cvetlice, cvetlice vseh velikosti, vseh barv in vseh vonjev. Raj, ki je v popolnem nasprotju s siromaštvom kmetov. Pokrajina je tako čudovito lepa, bogata in rodovitna, da se celo sonce, ki pravkar rdečkasto ozarjeno zahaja, obotavlja zapustiti ta srečni košček zemlje. Še poslednjič utrujeno poboža liste, sadeže in velikega kuščarja, ki dremlje na skali.

Od genija do blazneža je samo korak... Od veličastnosti do kiča samo korakec: to kombinacijo nenavadnih barvnih odtenkov, tega nasičenega, pisano prepletenega zelenja, nadahnjenega z bengaličnim rdečkastim žarom zahajajočega sonca, sem našel samo še enkrat na neki slabi razglednici.

Po poti, po kateri sem hodil, so se vejice sklepale za menoj, steza je bila podobna džungelski poti ali vsaj temu, kar si pod to besedo predstavljam. In pravkar sem bil na tem, da bi si v duhu naslikal strašnega tigra, ko je v grmovju nekaj peklensko mučno zarežalo.

Reš je, majhna, skoro nevidna steza je držala v goščo, od koder je prihajalo tisto režanje. Po kakšnih dvajsetih korakih sem zagledal smejočega se... jezen sem se zgrabil za čelo. Že spet me je premotilo tisto režanje, podobno človeškemu smehu, ki ga mule tako mojstrsko oponašajo. In šele zdaj sem zagledal v krogu poteptano areno v rdečem svitu skozi listje uhajajočih sončnih žarkov, v sredi pa korito pod listnato streho. To je bil nedvomno mlin za glino, preprost stroj, ki ga je gnala večno v krogu tekajoča mula.

Majhen, razcapan kmetič je slonel ob koritu s pipico v ustih in se z užitkom drgnil ob podboj. Očitno je bilo korito že davno prazno in delo za danes končano. Opeke in lonci so se sušili na dobro shojenih tleh. Hlipajoča mula je pa tekala, čeprav je nihče ni priganjal, neprestano v krogu okrog. Kdaj pa kdaj se je spotaknila, kdaj pa kdaj je na ves glas zarezgetala, potlej pa spet tekla v krogu naokrog, tekla v svojem jarmu, v katerem bi se počasi do smrti iztekla, okrog, okrog, zmerom naokrog...

»Dober večer,« sem pozdravil. Kaj je velikega na teh primitivnih opekarnah, ki na Portugalskem naletite nanje skorajda na slehernem koraku? Zmerom so pogoji zanje: sonce (tega je več ko dovolj), glina (to na licu mesta kopljejo) in mula (to je najdražje, kajti ta material hoče kdaj pa kdaj tudi jesti). Takšna tovarna je hitro zgrajena.

Mali Portugalec me je zadovoljen premeril:

»Dober večer!«

»Kaj pa počenjate tukaj?« sem poizvedoval in sem si bil takoj na jasnem, da kaj bolj bedastega ne bi mogel vprašati. A če hočeš na Portugalskem načeti pogovor, so začetki natanko tako malo duhoviti kakor povsod drugod. Tembolj me je pa presenetil kmetov odgovor:

»S svetovno zgodovino se pečam, gospod.«

Portugalec je takoj opazil, da ga nisem razumel.

»Vidite, to je čisto preprosto: opazujte Manuela... to se pravi moji muli je Manuel ime... kako neprestano teka v krogu, v krogu, slep zaradi plašnic na očeh, hlipajoč, spotikajoč se, rezgetajoč zmerom v krogu, zmerom v istem krogu. V koritu gnetem glino, dajem ji obliko, ki nekaj časa obstoji, potlej se pa razbije. Moj vnuk se bo nekoč pripogibal in jih spet pobiral iz zemlje. Spet jih bo dajal v korito. Otrok Manuelovega otroka bo gnal stroj in nič se ne bo spremenilo. In to vendar imenujemo »svetovno zgodovino?«

Skušal sem biti duhovit:

»Tek sveta, morda, če že hočete, a ne svetovno zgodovino.«

»Dobro torej, ne bova se prepirala. A poglejte vendar natanko: sredi poti, ki jo dobri Manuel tepta, je kamen... hopla, spet se je spotaknil obenj... do polovice poti bo zdaj šepal... v drugi polovici poti bo pa nezgodo že pozabil... prosim, tu se je že spet spotaknil. Že njegov oče se je spotikal ob ta kamen... a njegov sin ni nič pametnejši. A čemu večnega kamna spotike ne odstranim z njegove poti? Haha, zdaj še vi igrate z menoj v tem svetovnem teatru, gospod, in me obtožujoče vprašate: Zakaj pa ničesar ne ukreneš proti temu?«

A kamen pustim ležati, ker čakam, da ga bo moj ljubljeni Manuel naposled opazil in se mu izognil, da se bo »spametoval«! Torej čakam — in bom ostarel pri tem. Hihihi...«

Zdaj sem imel pa dovolj Portugalčeve učenosti in njegovega svetovnozgodovinsko spotikajočega se mezga. S pozdravom sem se poslovil.

Čof... in že sem ležal na nosu. Preklicani kamen!

Manuel se je presenečen ustavil pred menoj in začel rezgetati vame. Bilo je slišati strahotno pretresljivo, kakor smeh do smrti izmučenega...

Red Zlatega runa

S smrtjo Alfonza XIII. je umrl zadnji »veliki mojster« reda Zlatega runa, ki ga je ustanovil Filip III. Dobri Burgundski leta 1429. S to ustanovo je zvezana prav tako kakor z redom Hlačne podveze legenda, ki pripoveduje:

Ogrlica, ki je sestavljena iz 24 členkov, je bila nekdaj sestavljena iz obeskov, v katerih je hranil kralj, ki je bil precej dovzeten za žensko lepoto, od vseh svojih ljubic — bilo jih je 24 — po en koder las. Ko je kralj zapazil, da se njegovi dvorjani norčujejo iz srednjega kodra, ki je bil od neke rdečelaske in so ga imenovali rdečo ovčjo volno, je napovedal, da bodo vsi zasmehovalci še zelo spoštovali prav to ‚volno'. In tako je ustanovil red Zlatega runa, katerega »veliki mojster« je bil on sam, za njim pa vsi njegovi nasledniki na prestolu. Najprej je znašalo število »velikih mojstrov« 24 članov, pozneje se je pa zvišalo na 30 članov.

Odlikovanje je skozi zlat obroček potegnjena pozlačena ovnova dlaka; nad njo je črno ološčen kresilnik, nad njim je pa na modro pološčenem vozlu napisano geslo: »Ptretium laborum non vile«. Verižica, na kateri visi to odlikovanje, je sestavljena iz dveh vrst členkov. Prvi so iz črnih kresilnikov v zlatem okvirju, drugi pa iz dveh z zlatom zvezanih kresil.

Ko so izumrli moški potomci Burgundcev, je prešlo leta 1477. to dostojanstvo »velikega mojstra« po Mariji, hčeri Karla Drznega, na njenega moža Maksimilijana Habsburškega, po smrti Karla V. pa na špansko vejo Habsburžanov. Ko so leta 1714. izumrli Habsburžani v Španiji, se je potegoval za to dostojanstvo Bourbonec Filip V. Ker so pa tudi Habsburžani hoteli to odlikovanje zase, so ustanovili dva reda Zlatega runa.

Že skoraj sto let ne nosijo več redovni vitezi razkošne redovne noše, ki je bila prvotno predpisana. Tudi zlato verižico so v novejšem času nadomestili z ognjenordečim trakom.

Zdaj, ko je umrl zadnji »veliki mojster«, se vprašujejo, kdo bo prevzel njegove dolžnosti. Praktično prihajajo v poštev samo trije kandidatje, ker poleg članov španske kraljevske dinastje žive še samo trije nosilci Zlatega runa.

Eiffelova pisma

V arhivih nekdanje inženirske šole v Moskvi so odkrili pred kratkim zelo zanimiva pisma, ki jih je bil spisal Eiffel med leti 1900. in 1907.

V tistem času je bil stvaritelj gigantskih železnih zgradb zgradil sloviti stolp v Parizu, ki je dobil ime po svojem graditelju, dalje viadukt Garabit in veliki Margaretin most v Budimpešti in s svojimi deli navdihnil poznejše graditelje ameriških donebnic.

V svojih pismih se Eiffel spominja težkih dni ob začetku svojega dela, neuspehov, ki jin je doživel; dalje piše o slabih prerokovanjih svojih sodobnikov, po njih mnenju ne bo v svojem življenju nikoli nič prida napravil...

Eifflu niso nasprotovali samo inženirji in tehnični strokovnjaki, temveč tudi književniki in umetniki tistih dni: Coppet, Sully, Prudhomme, Sardou, Maupassant in Huysmans so bili podpisali izjavo, da bo 300 metrov visoki ‚babilonski' stolp — tisti čas ga je Eiffel že gradil — sredi Pariza ne samo nepotreben, temveč tudi ogrda. Še slutili niso, da bo silhueta Eiffelovega stolpa nerazdružno povezana z dobo, v kateri je nastal. Tudi niso slutili, da bo služil med prvo svetovno vojno 1914—1918 kot vez po zračnih valovih med Francijo in ostalim svetom. Tudi to se jim ni sanjalo, da bode nova zgradba tako rentabilna, da bo amortizirana že v šestih mesecih.

V najvišjem nadstropju stolpa si je dal Eiffel urediti zelo udobno, skoraj razkošno stanovanje. To stanovanje je še danes prav takšno kakor v tistih dneh in je nekakšen muzej velikega graditelja.

Obzor, Zagreb.

Žolčni kamni

Zdi se, da žolčni kamni ne nastajajo vsi istočasno. To potrjuje okoliščina, da v enem samem žolčnem mehurju najdemo tudi po dve ali tri ‚generacije' kamnov, vsaka z nekaj člani. Razliko teh generacij ugotovimo po različni zunanjosti kamnov, po njih prerezu in površini.

Velikost žolčnih kamnov je zelo različna. Najmanjši kamni niso večji od peska Po navadi jih je zelo mnogo. Večji kamni lahko dosežejo velikost kurjega jajca, utegnejo postati pa celo še večji.

Število kamnov v žolčnem mehurju je prav tako zelo različno; včasih je v mehurju en sam velik kamen, včasih pa tudi nekaj tisoč majhnih.

Njihova zunanjost je zelo različna. Lahko so čisto okrogli, ovalni ali oglati. Pogosto so podobni jagodam, hruškicam ali murvam.

Včasih sta v žolčnem mehurju samo dva kamna, spet drugič je pa žolčni mehur poln kamnov, velikih kakor češnjeve koščice.

Barva žolčnih kamnov je prav tako zelo različna; žolčni kamni so beli, rumeni, zeleni, sivi, umazanosivi in črni. Vendar barva kamnov ni odločilna za njihov kemijski sestav. Odvisna je od količine določene barve v zunanji plasti kamna.

Najbolj pogosti so oglati kamni. Te oblike pa ne dobe od medsebojnega trenja, kakor bi utegnil kdo misliti. Najprej so bili okrogli. Potem se je njihovo jedro razredčilo in zmehčalo in napolnilo s tekočino. Pod zunanjim pritiskom so se kamni zdrobili in dobili tako pozneje svojo četveroploskovno, piramidasto, osmeroploskovno ali še večploskovno obliko.

Zvezda repatica v Romuniji

V Konstanci so te dni opazili na nebu zvezdo repatico s precej dolgim repom. Zvezda je letela v smeri od vzhoda proti zahodu.

Zvezdo je videlo precej ljudi. Bila je sicer bolj majhna, vendar vidna skoraj eno minuto.

V 24 URAH
barva, plisira in kemično čisti obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovratnike, zapestnice itd. Pere, suši, monga in lika domače perilo. Parno čisti posteljno perje in puh
tovarna JOS. REICH
LJUBLJANA

Premog-Koks-Drva
RESMAN LOJZE - Ljubljana
Cesta 29. oktobra (Rimska) št. 21
Telefon 44-90

ELITNA KONFEKCIJA
Masek
MARIBOR
PRINAŠA VEDNO NAJNOVEJŠE

OKVIRJI
za
SLIKE, FOTOGRAFIJE, GOBELINE,
KLEIN
LJUBLJANA, Wolfova 4

MALI OGLASI

CVETLIČNI MED in la medico dobite najceneje v **Medarni,** Ljubljana, Židovska ul. 6.

V UMETNO VALJENJE sprejme vsako količino jajc perutninarstvo NIKO Št. Vid nad Ljubljano, blizu tovarne Štora.

FR. P. ZAJEC
IZPRAJAN OPTIK IN URAR
LJUBLJANA, sedaj **Stritarjeva ul. 6**
pri frančiškanskem mostu
Vsakovrstna očala, daljnogledi, toplomeri, barometri, hygrometri, itd. Velika izbira ur. Zlatnine in srebrnine. Samo kvalitetna optika! Ceniki brezplačno

Monogrami — entel — ažur gumbnice — gumbi — plise fino in hitro izvrši
Matek & Mikeš
LJUBLJANA, Frančiškanska ulica
nasproti Uniona
Vezenje perila, predtisk ženskih ročnih del

Posebno pazite kaj bolnik pije!
Pitje ni le za zdravega človeka zelo važno, temveč tudi za bolnika mnogokrat **važnejše od hrane!**
Zato pijte Vi in Vaš bolnik čim češče našo najboljšo mineralno vodo, ki je obenem tudi zdravilna
ono z rdečimi srci
Prospekte in vsa potrebna navodila pošlje gratis in z veseljem
Uprava zdravilnega kopališča
SLATINA RADENCI

„REALITETA"
zavod za kupoprodajo nepremičnin je samo v Ljubljani
Prešernova ul. 54/I. Tel. 44-20

OKVIRJENJE SLIK
velika izbira, nizke cene
IVAN GAMBERGER
LJUBLJANA, Kolodvorska 18

KOLESA
damska in moška, najnovejši letošnji modeli v največji izbiri naprodaj po neverjetno nizkih cenah.
NOVA TRGOVINA
TYRŠEVA (DUNAJSKA) C. 36
nasproti Gospodarske zveze

„DRAVA" je prava zavarovalnica malega človeka

MARIBOR
Sodna ulica št. 1
v lastni palači
Glavno zastopstvo
LJUBLJANA,
Pražakova 8/I in v
SUBOTICI,
Manojlovićeva 5
Domači zavarovalni zavod — zavaruje za smrt in doživetje — za dote in gospodarsko osamosvojitev — za rento, starostno preskrbo, preužitek, pokojnino — denar zavarovancev (njihova premijska rezerva) je varno naložen. — KDOR ŽELI SEBI IN SVOJCEM DOBRO, SE ZAVARUJE PRI „DRAVI"!
Zahtevajte prospekte in obisk zastopnikov! Iščemo zastopnike in polnike za vse kraje.

Najnovejši šlagerji za ples in petje vedno na ploščah
elektroton
LJUBLJANA
PASAŽA NEBOTIČNIKA
Glavno zastopstvo
Meinel & Herold — Maribor
Zahtevajte brezplačne seznamе!

DRUŽINSKI TEDNIK V VSAKO SLOVENSKO HIŠO!

Izdaja K. Bratuša, novinar; odgovarja Hugo Kern, novinar; tiska tiskarna Merkur d. d. v Ljubljani; za tiskarno odgovarja O. Mihalek — vsi v Ljubljani.